

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

An Analysis of Educational Expenditure by Undergraduate Students

in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

T 0 3 9 5 0 7

โดย

นางสาวนงเยาว์ จิวแหยม
รหัสประจำตัว 42066619

เสนอ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 39507
....., เดือน, ปี 22 พ.ค. 2544

.b.....
.i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา : นางสาวนงเยาว์ จิวแหยม

ระดับการศึกษา : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์อมรศรี ตันพิพัฒน์

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาที่ต้องใช้จ่ายระหว่างการศึกษานี้มีความสำคัญต่อการวางแผนการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ผู้รับการศึกษาจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในทุก ๆ ด้านด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันค่าครองชีพได้ขยับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระดับราคาสินค้าประเภทต่าง ๆ ได้ปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย การปรับตัวเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้าต่าง ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของประชาชนทั่วไป รวมทั้งผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ 1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2. เพื่อศึกษาถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การเก็บรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักศึกษา รวบรวมโดยการออกแบบสอบถามจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 378 คน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบระดับชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน แล้วนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ผลการศึกษาพบว่าบิดามารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง (อาชีพด้านธุรกิจ - การค้า และวิชาการ/วิชาชีพ) ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จำแนกตามอาชีพและระดับรายได้ของบิดามารดาแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อจำแนกค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามคณะพบว่า นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเฉลี่ยต่อปีคนละ 127,508.30 บาท นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีคนละ 91,064.00 บาท นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

88,097.93 บาท นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีคนละ 71,627.08 บาท และนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีคนละ 59,155.00 บาท ตามลำดับ

ในส่วนของแหล่งเงินทุนนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จะอาศัยแหล่งเงินทุนภายในครอบครัว มีเพียงส่วนน้อยที่อาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัว (การกู้ยืม เงินทุนการศึกษา รายได้จากการทำงานพิเศษ) มาสนับสนุนแหล่งเงินทุนภายในครอบครัว

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในแต่ละคณะแตกต่างกัน ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไป โดยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งเน้นทางด้านการศึกษาปฏิบัติ มีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าคณะอื่น ๆ ดังนั้นสถาบันฯ ควรจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ หรือจัดนิทรรศการทางการศึกษาขึ้นก่อนที่นักศึกษาจะเข้ามาศึกษาในคณะวิชานั้น ๆ โดยการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่การปฐมนิเทศน์เสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาในแต่ละคณะ เช่น มีการแนะนำหลักสูตร ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา นักศึกษาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไรในการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองและนักศึกษาสามารถรับทราบข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานภาพของแต่ละคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ABSTRACT

Title : An Analysis of Educational Expenditure by Undergraduate Students in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
Student : Miss Nongyao Chiuyaem
Level of Study : Master of Business Administration
Major : Business Administration
Advisor : Associate Professor Amornsri Tanpipat

The cost of investment in education is important for educational planning and management. Especially, the management at university levels that has the highest cost. It is usually thought that the cost of education is mostly paid by the government. The main objectives of this study are to analyze educational expenditure in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, to study the socioeconomic background of the students and to investigate their financial resources.

The cost of student education was evaluated by conducting a survey of students who are in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. Student's data including personal expense, socioeconomic background and financial resources were collected from a questionnaire survey. Descriptive statistics and comparative analysis were applied to the data obtained.

The results show that most of the student's parents earn much more income than the national average. The educational expenditure in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang as classified by faculties and career were significant different. The average annual fee of one student in the Architecture faculty is Baht 127,508.30, Science faculty is Baht 91,064.00, Engineering faculty is Baht 88,097.93, Agricultural Technology faculty is 71,627.08 and Industrial Education faculty is Baht 59,155.00. Most students use internal family financial resources, few of them use both internal and external family resources.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Educational expenditure are different. Architecture is the highest because they are trained for along time. King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang should recommend and seminar before they enter the University about of cost and the need to be plan good at education.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์อมรศรี ตันพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยด้วยดีเสมอมา ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนและประมวลผล เจ้าหน้าที่คณะเทคโนโลยีการเกษตร เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม อาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสำรวจเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณบิดามารดาที่ช่วยสนับสนุนเงินทุนการศึกษา และนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบพระคุณ ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์ และ คุณอัจฉรา วงศ์วิวัฒนามงคลกุล ที่ทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางเยาว์ จิวแหยม
3 กุมภาพันธ์ 2544

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
สารบัญ	(2)
สารบัญตาราง	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์	5
การตรวจเอกสาร	5
สมมติฐานของการศึกษา	8
วิธีการศึกษา	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงทุน	11
แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา	14
ประเภทของนักศึกษาตามการแบ่งของ Clark และ Trow	18
การจัดประเภทนักศึกษาตามสภาพการพักอาศัย	19
การจำแนกนักศึกษาตามความสามารถเฉพาะด้าน	21
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์	22
พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาและครอบครัว	22
ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา	38
แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา	43
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	48
สรุป	48
ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
ภาคผนวก	55
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	56
ประวัติผู้ศึกษา	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษาดังประเทศ และร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในปีงบประมาณ 2531 - 2542	2
2	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษาของรัฐทั้งหมดและค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ปีการศึกษา 2525	3
3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา หลักสูตร 4 – 5 ปี ภาคปกติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	10
4	แสดงพื้นฐานทางสังคมโดยทั่วไป จำแนกตามคณะ	24
5	การพักอาศัยของนักศึกษาในปัจจุบัน	27
6	อาชีพของบิดาของนักศึกษา	29
7	อาชีพของมารดาของนักศึกษา	30
8	รายได้ของบิดาของนักศึกษา	31
9	รายได้ของมารดาของนักศึกษา	33
10	เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา	34
11	เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา	35
12	เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามระดับรายได้ของบิดา	36
13	เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามระดับรายได้ของมารดา	37
14	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามคณะ	41
15	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา	46
16	จำนวนเงินทุนที่ได้รับ จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินทุนและคณะ	47

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

การศึกษาซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคน เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการในการสร้างและสะสมทุนทางปัญญา ความรู้ และทักษะแก่มนุษย์ ซึ่งจะเป็นป่อเกิดของทุนและวิทยาการตลอดจนวัตถุประสงค์อื่น ๆ ทั้งหลาย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาที่สูงขึ้นมีผลทำให้มูลค่าของทุนมนุษย์ (human capital) เพิ่มสูงขึ้นด้วย เพราะองค์ประกอบที่เกิดขึ้นจากผลการศึกษาสามารถนำมาเป็นตัวบ่งชี้ฐานะทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศชาติได้ในระดับหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เน้นในเรื่องการพัฒนาคน หรือยึดถือคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยมีความเชื่อว่าหากคนได้รับการพัฒนาได้ด้วยการศึกษาที่ดีที่สุด คนจะสามารถช่วยกันพัฒนาประเทศชาติ พัฒนาสังคม พัฒนาเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นได้ แต่การที่จะพัฒนาคนของประเทศบรรลุตามเป้าหมายของแผน ฯ 8 ได้นั้น งบประมาณเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างจริงจัง ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดไว้ว่าประเทศจะสามารถพัฒนาการศึกษาให้ทันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ จำเป็นต้องลงทุนด้านการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สัดส่วนงบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2542 คิดเป็นร้อยละ 3.36 คือต่ำสุดในปี พ.ศ. 2532 คือร้อยละ 2.55 และสูงสุดในปี พ.ศ. 2540 คือร้อยละ 4.28 (ตารางที่ 1) สัดส่วนของงบประมาณด้านการศึกษาต่องบประมาณทั้งประเทศอยู่ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 20.05

อย่างไรก็ตามในการลงทุนทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐบาลเป็นเพียงส่วนหนึ่ง อีกส่วนคือค่าใช้จ่ายของนักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่นักศึกษาเป็นผู้ลงทุน ทั้งนี้เพราะการที่บุคคลจะสามารถศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางฐานะเศรษฐกิจและฐานะทางการเงินของแต่ละบุคคลอีกด้วย จากการศึกษาวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายและการลงทุนรวมในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528) พบว่าค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งหมดของนักศึกษาซึ่งรวมค่าเล่าเรียน อุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการค้า 32,747 บาทต่อปี รองลงมาคืออภิวชิตรศิลป์ 31,014 บาทต่อปี และสาขาวิชาที่มีค่าใช้จ่ายต่ำสุด

ตารางที่ 1 ร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษาคืองบประมาณทั่วประเทศ และร้อยละของงบประมาณ
ด้านการศึกษาคือต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปีงบประมาณ 2531 – 2542

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณ รายจ่ายด้าน การศึกษา	งบประมาณ รายจ่ายรวม ทั่วประเทศ	ผลิตภัณฑ์ มวลรวมภายใน ประเทศ	ร้อยละของ งบประมาณ ด้านการศึกษา ต่องบประมาณ ทั่วประเทศ	ร้อยละของ งบประมาณ ด้านการศึกษา ต่อผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ
2531	43,860.7	243,500	1,559,804	18.01	2.81
2532	47,358.1	285,500	1,856,992	16.59	2.55
2533	59,962.1	335,000	2,183,545	17.90	2.75
2534	74,923.6	387,500	2,506,635	19.34	2.99
2535	85,664.5	460,400	2,830,914	18.61	3.03
2536	108,069.7	560,000	3,170,258	19.30	3.41
2537	121,973.1	625,000	3,630,805	19.52	3.36
2538	135,137.6	715,000	4,188,929	18.92	3.23
2539	167,560.4	843,200	4,598,288	19.87	3.64
2540	205,462.9	925,000	4,804,000	22.21	4.28
2541	201,707.6	800,000	4,861,000	25.21	4.15
2542	207,316.4	825,000	5,002,000	25.13	4.14

ที่มา : (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

ได้แก่ พยาบาลศาสตร์มีค่าใช้จ่ายเพียง 15,831 บาทต่อปี สูงขึ้นไปได้แก่เทคนิคการแพทย์มีค่าใช้จ่าย 16,422 บาทต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับตามสาขาวิชาพบว่าอัตราส่วนร้อยละของค่าใช้จ่ายนักศึกษา : ค่าใช้จ่ายของรัฐ สาขานิติศาสตร์มีอัตราส่วนร้อยละสูงที่สุด คือร้อยละ 48.9 หรืออาจจะกล่าวได้ว่านักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งหมดเกือบครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายของรัฐ ส่วนสาขาแพทยศาสตร์ซึ่งมีอัตราส่วนร้อยละต่ำที่สุด คือร้อยละ 7.9 หรือนักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1 ใน 12 ส่วนของค่าใช้จ่ายของรัฐ

ตารางที่ 2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษาของรัฐทั้งหมด และค่าใช้จ่ายของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา ปีการศึกษา 2525

หน่วย : บาทต่อปี

สาขาวิชา	ค่าใช้จ่ายของรัฐ	ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา	ค่าใช้จ่ายรวม	% ค่าใช้จ่ายนักศึกษา : ค่าใช้จ่ายของรัฐ
แพทยศาสตร์	259,934	20,636	280,570	7.9
วิศวกรรมศาสตร์	99,676	25,179	124,855	25.3
เกษตรศาสตร์	110,618	22,632	133,250	20.5
สถาปัตยกรรมศาสตร์	85,010	32,747	117,757	38.5
พาณิชยศาสตร์	53,724	19,994	73,718	37.2
วิทยาศาสตร์	105,006	23,893	128,899	22.8
ศึกษาศาสตร์	66,560	18,823	85,383	28.3
มนุษยศาสตร์	58,747	17,628	76,375	30.0
วิจิตรศิลป์	91,090	31,014	122,104	34.0
นิติศาสตร์	42,986	21,021	64,007	48.9
สังคมศาสตร์	58,341	18,819	77,160	32.3
นิเทศศาสตร์	67,471	21,123	88,594	31.3
เทคนิคการแพทย์	144,869	16,422	161,291	11.3
เศรษฐศาสตร์	62,132	21,928	84,060	35.3
พยาบาลศาสตร์	94,942	15,831	110,773	16.7

ที่มา : (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2528)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาที่ต้องใช้จ่ายระหว่างการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการวางแผนการศึกษาด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ผู้รับการศึกษาจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในทุก ๆ ด้านด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันค่าครองชีพได้ขยับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระดับราคาสินค้าประเภทต่าง ๆ ได้ปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย การปรับตัวเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้าต่าง ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายของประชาชนทั่วไป รวมทั้งผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก็มีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรจะได้มีการศึกษาถึงภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาต่อปีของนักศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครอง และนักศึกษาในการประเมินกำลังความสามารถทางการเงินของตนเอง ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษาถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครอง และนักศึกษาในการประเมินกำลังความสามารถทางการเงินของตนเอง ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และเป็นแนวทางในการวางแผนค่าใช้จ่ายในการเรียนเพื่อเตรียมตัวก่อนเข้ามาศึกษา
2. ทำให้ทราบฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอบเขตของการศึกษา

เพื่อให้การศึกษาดังนี้มีความเป็นไปได้อย่างมากที่สุด จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้นักศึกษาภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ชั้นปีที่ 1-4 มาวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย

3. ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของนักศึกษาเฉลี่ยต่อคนต่อปี คิดเฉพาะช่วงเวลาที่เปิดเรียน ซึ่งหนึ่งปี การศึกษาประมาณ 9 เดือน
4. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จะคำนวณเฉพาะค่าใช้จ่ายที่มีการจ่ายเป็นตัวเงิน โดยไม่รวมค่าเสียโอกาสอันเกิดจากการเลือกเรียนต่อแทนที่จะทำงาน

นิยามศัพท์

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา ในระหว่างปีการศึกษา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษา (ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงการศึกษาต่าง ๆ ค่าตำรา และค่าวัสดุอุปกรณ์การศึกษา) ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา (ค่าเดินทางไป - กลับมหาวิทยาลัย ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าที่พัก) ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว (ค่าเดินทางไป - กลับภูมิลำเนาเดิม ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/การบันเทิง ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าของขวัญ)

สถาบัน หมายถึง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หลักสูตร 4 - 5 ปี ภาคปกติ

แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง แหล่งทรัพยากรทางการเงินที่นักศึกษาใช้จ่ายเพื่อการศึกษา อันได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้า ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/การบันเทิง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- แหล่งที่มาของเงินทุนภายในครอบครัว หมายถึง บิดา มารดา พี่ น้อง ญาติ
- แหล่งที่มาของเงินทุนภายนอกครอบครัว หมายถึง ผู้ปกครอง ผู้อุปการะที่มีโชติญาติพี่น้องเงินจากเงินทุนการศึกษา จากการทำงานพิเศษของผู้เข้าเรียนในระหว่างเรียน เงินกู้ เป็นต้น

การตรวจเอกสาร

จำเรียง (2532) ทำการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายดังกล่าวจำแนกตามเพศ คณะวิชา สถานภาพ ภูมิลำเนา สถานภาพการทำงาน และรายได้ และได้ศึกษาถึงปัญหาด้านการเงินของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ประชากรที่ใช้เป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งศึกษาในปีการศึกษา 2531 จำนวน 2,386 คน และผู้สำเร็จการศึกษาแล้วในปีการศึกษา 2530 จำนวน 770 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SPSS ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่ามัธยฐาน (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) และการทดสอบค่า (t-test) ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิตเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยเฉลี่ยปีละ 49,914 บาท โดยเสียเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยปีละ 10,215 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยปีละ 39,699 บาท ทั้งนี้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยสาขาสังคมศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่าสาขาอื่น ๆ นิสิตระดับปริญญาตรีบัณฑิตเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยเฉลี่ยปีละ 70,931 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยปีละ 11,306 บาท และค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยปีละ 59,570 บาท นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาแล้วเมื่อปีการศึกษา 2530 เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาเฉลี่ยปีละ 54,317 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยปีละ 11,946 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยปีละ 42,946 บาท นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเพศชายเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่แต่งงานแล้ว เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่ยังเป็นโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่ทำงานแล้ว เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่ยังไม่ได้งานทำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 4,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีรายได้น้อยกว่า 4,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

เสาวภาคย์ (2534) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาโดยเปรียบเทียบระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในแต่ละภาควิชา คณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยให้มหาวิทยาลัยและภาควิชาเป็นตัวแปรอิสระและค่าใช้จ่ายส่วนตัวนักศึกษา อันได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา เช่น ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงการศึกษา ค่าตำราและค่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา เช่น ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกายเพื่อไปศึกษาและประกอบการศึกษา ค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายที่เสียเป็นครั้งคราว เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นตัวแปรตาม ผลการศึกษา พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาต่อคนต่อปีส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 60 ขึ้นไป) เป็นหมวดค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละมหาวิทยาลัย ส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาพบว่าจะไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ส่วนหมวดค่าใช้จ่ายที่เสียเป็นครั้งคราวพบว่าจะมีความแตกต่างกัน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้สูง และเมื่อพิจารณาตามภูมิฐานะของนักศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่เสียเป็นครั้งคราวในแต่ละภาควิชาและมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันไม่มากนัก ส่วนหมวดค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิฐานะอยู่ต่างจังหวัดจะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิฐานะอยู่ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายในด้านที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

นรินทร์ (2538) ได้ทำการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้เข้าศึกษาในโครงการพิเศษ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาระหว่างรัฐ และผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดผลิตบัณฑิตทางด้านวิศวกรรมศาสตร์และปิโตรเคมี 2) เพื่อศึกษาถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ 3) เพื่อศึกษาถึงแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ และ 4) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและผลกระทบของโครงการเร่งรัดฯ ที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า รัฐและผู้เข้าศึกษาในโครงการพิเศษจะรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในสัดส่วนใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่จะมาจากเงินทุนคณะที่ได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาพิเศษ ในขณะที่การจัดการศึกษาภาคปกติ รัฐจะเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเกือบทั้งหมด (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของงบดำเนินการรวม) ผู้เรียนจะรับภาระค่าใช้จ่ายน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมใกล้เคียงกัน คือ บิดามารดาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง และดีกว่าประชากรโดยทั่วไป (อาชีพด้านธุรกิจ-การค้า และวิชาการ/วิชาชีพ) และส่วนใหญ่จะอาศัยแหล่งเงินทุนภายในครอบครัว มีเพียงส่วนน้อยที่อาศัยแหล่งเงินทุนภายนอก (เงินทุนการศึกษา รายได้จากการทำงานพิเศษ) มาสนับสนุนร่วมกับแหล่งเงินทุนภายในครอบครัว สำหรับปัญหาและผลกระทบของโครงการที่มีต่อการจัดการศึกษานั้นส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่เกิดกับบุคลากรโดยพบว่า อาจารย์ต้องทำงานหนักมากขึ้น อาคารและครุภัณฑ์มีการใช้งานมากขึ้น ก่อให้เกิดผลเสียต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเป็นอย่างมากและเป็นปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาในเรื่องของคุณภาพนิสิต เนื่องจากพบว่าผู้เข้าศึกษาในโครงการนี้ส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีคะแนนสอบเข้าอยู่ระดับท้าย ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้เข้าศึกษาในภาคปกติ

วันดี (2542) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทั้งของรัฐบาลและนิสิตโดยเฉลี่ยต่อนิสิตต่อปี ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐบาล และศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตคณะเกษตรมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐเฉลี่ยต่อนิสิตต่อปีมากกว่าคณะเศรษฐศาสตร์ โดยคณะเกษตรมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดคิดเป็นเงิน 75,263.20 บาทต่อนิสิตต่อปี ในขณะที่คณะเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดคิดเป็นเงิน 32,140.28 บาทต่อนิสิตต่อปี ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตเฉลี่ยต่อนิสิตต่อปีนั้นพบว่า นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวไม่แตกต่างกับนิสิตคณะเกษตร โดยนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมดคิดเป็นเงิน 130,776.91 บาทต่อนิสิตต่อปี และนิสิตคณะเกษตรมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดคิดเป็นเงิน 123,555.85 บาทต่อนิสิตต่อปี เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อค่าใช้จ่ายของรัฐพบว่า นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 2 ใน 5 ของค่าใช้จ่ายของรัฐ ส่วนนิสิตคณะเกษตรจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1 ใน 4 ของค่าใช้จ่ายของรัฐ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายของนิสิตพบว่า นิสิตจะไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายใด ๆ ล่วงหน้าเลย โดยเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายมากที่สุด นิสิตจะใช้เวลาว่างโดยการดูหนัง-ฟังเพลง ชอบรับประทานอาหารตามร้านอาหารข้างทาง และมีนิสิตเกินกว่าครึ่งหนึ่งไม่ชอบเที่ยวแหล่งบันเทิงยามค่ำคืน นิสิตจะเลือกใช้ของทั้งที่ผลิตภายในประเทศและต่างประเทศ โดยที่ราคาของใช้นั้นต้องไม่แพงแต่มีคุณภาพ ส่วนวิธีการชำระเงินจะชำระด้วยเงินสดมากที่สุด

สมมติฐานของการศึกษา

การศึกษาถึงค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษานี้ เป็นการศึกษาค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เป็น ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่ใช้ในการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในแต่ละคณะที่ทำการเปิดสอนแตกต่างกันย่อมจะใช้จ่ายแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะวิชาเรียนที่แตกต่างกัน จำนวนวิชาเรียนที่เปิดสอนแตกต่างกัน สถานภาพส่วนตัวที่แตกต่างกัน ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้ของแต่ละคนแตกต่างกัน ซึ่งฐานะทางเศรษฐกิจนี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้การใช้จ่ายแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีหรือมีรายได้มากย่อมสามารถใช้จ่ายเงินได้ตามความต้องการได้มากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือมีรายได้น้อย ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามคณะไม่แตกต่าง
2. ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลทางด้านปฐมภูมิ (Primary data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2543 ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาและครอบครัว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

ส่วนที่ 3 แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

เนื่องจากทราบประชากรทั้งหมด จึงกำหนดจำนวนตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของ Yamane (1967 : 440) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
N แทน จำนวนประชากร
e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมีค่าเป็น .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{6,932}{1+6,932(0.05)^2} \\ &= 378 \end{aligned}$$

จากสูตรจะคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 378 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลซึ่งอาจจะทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน จึงได้เพิ่มจำนวนตัวอย่างอีกประมาณร้อยละ 5 จากจำนวนตัวอย่าง 378 ตัวอย่าง จึงทำให้จำนวนตัวอย่างทั้งหมดมีประมาณ 400 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามระดับชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะจนได้เอกลจำนวนตัวอย่างตามที่ต้องการ กับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและประมวลผล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก่ ข้อมูลสรุปจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2543

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา หลักสูตร 4 - 5 ปี ภาคปกติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คณะ	ประชากร	หน่วย : คน
		กลุ่มตัวอย่าง
1. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	1,563	90
2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	134	8
3. คณะวิทยาศาสตร์	984	57
4. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	1,196	69
5. คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,055	176
รวม	6,932	400

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical package for social sciences) ในการหาค่าทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เป็นการอธิบายถึงสถานภาพโดยทั่วไปเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา จำแนกตามคณะ ทำการวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้นำเสนอในรูปของตารางร้อยละ (Percent) และค่าเฉลี่ย (Mean)

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative method) เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายของนักศึกษา (One – Way Anova) ที่จำแนกตาม คณะ และแหล่งที่มาของเงินทุน โดยใช้วิธีการทดสอบค่า F (F- test)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี

ในบทนี้จะกล่าวถึงสองหัวข้อหลัก ๆ โดยหัวข้อแรกกล่าวถึงทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และหัวข้อที่สองกล่าวถึงประเภทของนักศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงทุน

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการลงทุนทางการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในแง่ของการศึกษาเห็นว่า การลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของคนอันเป็นการพัฒนากำลังคน

อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520) ได้มีแนวคิดไว้ว่า การศึกษาเป็นการลงทุน คือ

1. ผู้ลงทุนมีทั้งรัฐบาลและเอกชน นำเงินมาซื้อที่ดินสร้างโรงเรียน จ้างครู อาจารย์ ซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ

2. ก่อให้เกิดผลผลิตในรูปของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับวิชาความรู้ นำไปประกอบอาชีพผลิตเป็นสินค้าและบริการต่าง ๆ อาจมีผู้แย้งว่าสินค้าและบริการนี้เกิดจากแรงงานมิได้เกิดจากการศึกษา จริงอยู่แรงงานก่อให้เกิดสินค้าและบริการ เมื่อแรงงานได้รับการศึกษาทำให้สินค้านี้เพิ่มมากขึ้น ส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ต้องนับว่าเป็นผลจากการศึกษา เป็นการเพิ่มสมรรถภาพทางเศรษฐกิจ

3. มีผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน ถ้าผู้ลงทุนเป็นรัฐบาลได้ผลตอบแทนในรูปคุณภาพของประชากร ลดอาชญากรรม เก็บภาษีอากรได้เพิ่ม ลดปัญหาเด็กเกเร เป็นผลตอบแทนทางอ้อมที่อาจมองเห็นได้ไม่ชัด ถ้าผู้ลงทุนเป็นเอกชนตั้งโรงเรียนราษฎร์หรือวิทยาลัยเอกชน ผลตอบแทนอาจเป็นกำไร หากไม่มุ่งเพื่อกำไรจะมีผลตอบแทนด้านจิตใจเหมือนการสร้างกุศลอย่างอื่น เป็นผู้มีเกียรติและชื่อเสียง สังคมให้การยกย่อง มีลูกศิษย์จำนวนมากเป็นที่รู้จักทั่วไป

4. ผลตอบแทนแก่ตัวผู้รับการศึกษา คือทำให้รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่ม ผู้ที่เรียนสูงขึ้นเท่าใดก็ทำให้ผู้ได้รับการศึกษานั้นมีรายได้สูงขึ้น ประเทศไทยได้กำหนดเงินเดือนข้าราชการตามวุฒิทางการศึกษา รายได้จึงเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลเรียนหนังสือสูงขึ้น ประกอบกับเป็นการเพิ่มเกียรติภูมิและชื่อเสียงยังทำให้มีคนชวนชวนเรียนสูงขึ้น เป็นความรู้สึกลึกซึ้งของคนไทยทั่วไปว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาต่ำหรือไม่ได้เรียนหนังสือเลย ออกทำงานมีรายได้เหมือนกันแต่เป็นงานที่ไม่ค่อยมีเกียรติ เป็นงานใช้แรงงาน รายได้ที่ได้รับนี้จะไม่เพิ่มขึ้นเท่าไรเมื่อทำงานนานไป อาจคงตัวหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลดลงด้วยซ้ำในระยะยาว ส่วนผู้ที่เรียนหนังสือสูงได้รับการพัฒนาฝีมือและความรู้ บุคคลนั้นอาจขาดรายได้ที่ต้องใช้เวลาเรียนหนังสือแทนที่จะออกทำงาน จึงเรียกรายได้นี้ว่า รายได้ที่เสียไป (Foregone income) แต่เมื่อจบการศึกษาออกทำงาน รายได้หรือค่าจ้างจะเริ่มต้นสูงกว่าผู้ไม่ได้เรียนหนังสือสูง ยิ่งทำงานไปนานรายได้นี้จะเพิ่มสูงขึ้นมาก

ปฏิญญา สาทร (2524) ได้ให้แนวความคิดไว้ว่า การลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง ผลได้จากการลงทุนเพื่อศึกษามีค่ามากกว่าผลจากการลงทุนในธุรกิจอื่น ๆ ทุกชนิด เพราะการลงทุนที่ค่อย ๆ เพิ่มเติมลงไปทีละน้อย แต่ต้องทำต่อเนื่องไม่ขาดสายระยะยาว ผลที่ได้คือความมีคุณภาพของคน ประเทศใดก็ตามมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นจะทำการใดก็สำเร็จสมความปรารถนาทั้งสิ้น ในทางตรงกันข้ามประเทศใดมีพลเมืองที่ขาดคุณภาพ ประเทศนั้นก็ทำการใดไม่ว่าจะลงทุนด้วยเงินจำนวนมากสักเพียงใดในการนั้น เมื่อคนปฏิบัติขาดคุณภาพผลงานก็ย่อมไม่มีคุณภาพไปด้วย บางทีอาจจะล้มเหลวขาดทุนล้มจมไปเลยก็ได้

สุมาลี ปิตยานนท์ (2539) ให้แนวความคิดว่า ต้นทุนส่วนบุคคลที่ทำการลงทุนในการศึกษา แบ่งออกเป็นต้นทุน 2 ประเภท คือ ประเภทแรก ต้นทุนโดยตรง เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นจากการที่ต้องทำการศึกษา รวมทั้งต้นทุนทางจิตใจ (psychic cost) ของการไม่ชอบเรียนด้วย นอกจากนั้นก็ยังมีต้นทุนทางอ้อม คือ ต้นทุนเสียโอกาส ซึ่งหมายถึงการสูญเสียรายได้ ซึ่งอาจจะได้รับการทำงานถ้าหากไม่ต้องศึกษา

ส่วนผลตอบแทนของการศึกษาก็มีอยู่มากมาย ที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษาทำให้รายได้ตลอดช่วงอายุ (lifetime earning) ของบุคคลเพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือ บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าโดยเฉลี่ย จะมีรายได้สูงกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อยกว่า (วัดโดยรายได้หลังการเสียภาษี) นอกจากนั้นการศึกษาที่สูงขึ้น ยังมีผลทำให้ผลตอบแทนอื่น ๆ จากการทำงาน และสภาพการทำงาน of บุคคลดีขึ้นด้วย นอกเหนือจากผลตอบแทนในตลาดแรงงานแล้ว การศึกษายังส่งผลตอบแทนอื่น ๆ นอกตลาดแรงงานอีกด้วย เช่น ผลทางด้านสุขภาพอนามัย จากการศึกษาที่สูงขึ้น ผลต่อคุณภาพของการใช้เวลาว่าง สุขภาพ และการพัฒนาทางด้านการศึกษาของบุตร และความสามารถในการเลือกบริโภคที่ดีกว่า รวมทั้งผลทางจิตใจ นั่นคือ ความสุขที่เกิดขึ้นจากการได้ศึกษาเพิ่มเติม

ถ้าพิจารณาในแง่ของสังคมโดยรวม ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนทางการศึกษา คือ ความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งวัดโดย รายได้ก่อนเสียภาษีของบุคคล นอกจากนั้น การลงทุนทางการศึกษายังมีผลภายนอกอื่น ๆ ต่อสังคม เช่น อาจช่วยให้อาชญากรรมลดลง เนื่องจากการศึกษาสูง ๆ ทำให้ประชาชนรู้ผิดชอบชั่วดีมากขึ้น ช่วยในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปรับปรุงพัฒนาระบบการเมือง รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาตลาดสินค้าและบริการ ซึ่งจะส่งผลดีต่อทุก ๆ คนต่อไป

นอกจากการศึกษาจะเป็นการลงทุนแล้ว ถ้าพิจารณาให้ละเอียดมากขึ้นจะเห็นว่าการศึกษาก็คือเป็นการบริโภคด้วย เพราะผู้บริโภคซื้อบริการการศึกษาเนื่องจากความชอบและความพอใจ โดยไม่ได้หวังแต่เพียงรายได้ที่ตนเองจะได้รับเพิ่มขึ้นในอนาคต และการที่จะกล่าวว่าการศึกษาก็คือเป็นการลงทุนหรือเป็นการบริโภคนั้น เป็นการพิจารณาในแง่ผู้รับบริการการศึกษาคือ ผลได้ที่ได้รับนั้นอาจเป็นทั้งในรูปของรายได้และในรูปของความพอใจ แท้จริงแล้วผลได้จากการศึกษาอาจตกอยู่กับตัวผู้รับบริการการศึกษาและครอบครัวก็ได้ และตกอยู่กับชุมชนหรือสังคมโดยส่วนรวมในขณะเดียวกันก็ได้ โดยนัยหนึ่งผลได้จากการศึกษาเป็นผลภายในที่ตกแก่ผู้รับการศึกษาและครอบครัว (ถ้าพิจารณาในหน่วยของครอบครัว) ขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาส่วนหนึ่งก็เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้รับการศึกษาและครอบครัวซึ่งก็เป็นผลภายในเช่นกัน ผลภายในของการศึกษานี้จึงมีทั้งที่เป็นผลได้ซึ่งจัดว่าเป็นผลได้ส่วนบุคคลและค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ส่วนอีกนัยหนึ่งก่อให้เกิดผลภายนอกด้วย ผลภายนอกนี้ตกอยู่กับบุคคลอื่น ๆ และสังคม เป็นต้นว่าการที่คนมีการศึกษาดีขึ้นโดยทั่วไป สังคมก็เป็นสังคมผู้รู้หนึ่งซึ่งอาจส่งผลถึงการพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย อาจเรียกผลนี้ว่าผลกระทบภายนอก (externalities) ซึ่งการศึกษาจะมีผลกระทบโดยกระจายไปถึงชุมชนและสังคมโดยส่วนรวมอย่างมาก ผลภายนอกเช่นที่ว่ามีทั้งที่เป็นผลได้ซึ่งจัดว่าเป็นผลได้ของสังคม และค่าใช้จ่ายซึ่งจัดว่าเป็นค่าใช้จ่ายของสังคมเช่นกัน

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2540) มีความเห็นว่า การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ให้กับตัวคนจะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการได้ ความอ่อนน้อมถ่อมตน มีอัธยาศัยไมตรี ยิ้มแย้มเป็นมิตรกับทุกคน การเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้คนทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ บุญมี เณรยอด (2521) กล่าวว่า การลงทุนทางการศึกษามีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชนแต่ผลที่ปรากฏนั้นต้องกินเวลานาน แม้จะยังไม่มิตัวเลขที่แน่นอนแสดงให้เห็นแต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง ๆ มีความรู้และทักษะในการทำงานสูงย่อมสามารถผลิตได้มากและหารายได้ได้มาก และเฉลิมชัย รัตนประยูร (2535) กล่าวว่า การศึกษาเป็นทั้งการบริโภคและการลงทุน ซึ่งรัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ใช้จ่ายเพื่อการศึกษานั้น มีที่มาจากทั้งจากรัฐบาลและจากบุคคลผู้รับการศึกษาเอง ซึ่งสุขวิช รังสิตพล (2540) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดการศึกษาจะให้ผู้เรียนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายตามกำลังความสามารถของครอบครัวโดยรัฐมีกลไกสนับสนุนเต็มที่แก่ผู้ยากไร้และผู้ขาดโอกาสนั้น ต้องพิจารณาสาเหตุที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรส่วนใหญ่จบเพียงประถมศึกษา ซึ่งสาเหตุก็เนื่องมาจากความยากจน การจัดการศึกษาให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ จะต้องสอดคล้องกับปัญหาของแต่ละกลุ่มซึ่งแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มคนที่มีฐานะ มีรายได้ดี จัดเป็นกลุ่มที่รับภาระค่าใช้จ่ายได้ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทางการศึกษาด้วยตนเองทั้งหมด

2. กลุ่มคนที่มีฐานะปานกลาง สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายได้บ้างแต่ไม่ทั้งหมด รัฐต้องเข้าไปช่วยเหลือ เช่น การจัดให้มีกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำมาก

3. กลุ่มคนที่มีฐานะยากจน มีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนได้ รัฐจะต้องจัดการศึกษาแบบให้เปล่า ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ค่าบำรุงการศึกษา ค่าเสื้อผ้า ค่าหนังสือ ค่าอาหาร หรืออาจจะรวมถึงการจัดที่พักให้นักเรียนด้วย

การศึกษาอาจเป็นได้ทั้งการบริโภคหรือการลงทุน ทั้งนี้เพราะผลทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสถานะการศึกษาเป็นการบริโภคและการลงทุนจะแตกต่างกัน การศึกษาเป็นการลงทุนเพราะการศึกษาเป็นมรดกวิธีที่ได้มาซึ่งทุนมนุษย์ (Human Capital) (สถาบันทรัพยากรมนุษย์ 2528) และ ชีรวัดน์ นิจนตร (2528) ได้กล่าวว่าเมื่อลงทุนการศึกษาไปแล้วจะได้ประชากรที่มีคุณภาพไปใช้ในการผลิตและพัฒนาประเทศ ส่วนผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะมีรายได้เป็นค่าจ้างเงินเดือนตลอดจนชื่อเสียงเกียรติคุณ เรียกว่าผลตอบแทนทางการศึกษา จุฑาทิพย์ พาลพ่าย (2530) กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษานั้น ผู้จ่ายอาจไม่ได้หวังผลตอบแทนที่เป็นเงินอย่างเดียว แต่ผู้จ่ายอาจหวังผลตอบแทนทางอื่น เช่น การยอมรับนับถือและการมีชื่อเสียง

จากแนวความคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การลงทุนทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ เพราะเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความสามารถ มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลตอบแทนจากการลงทุนดังกล่าวนอกจากจะตกอยู่กับผู้ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ที่ทำให้สามารถประกอบอาชีพ เพิ่มผลผลิต หารายได้ และประสบความสำเร็จในชีวิตแล้ว ยังมีผลที่จะสร้างศรัทธาความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติอีกด้วย การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงต้องอาศัยการลงทุนทางการศึกษาเป็นสำคัญ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าการลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

Hensen (1963) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษาไว้ โดยแบ่งค่าใช้จ่ายทางการศึกษาออกเป็นค่าใช้จ่ายของสังคมและส่วนบุคคล ซึ่งได้แยกค่าใช้จ่ายทางสังคมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น เงินเดือนครู ผู้สอน อุปกรณ์การศึกษา ค่าเสื่อมราคาของทุน ได้แก่ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง

2. ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนเสียรายได้จากการทำงาน ถ้าคนเหล่านี้ไม่เรียน รัฐจะมีรายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้น

สำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้เรียนประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงการศึกษา และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนของแต่ละคน เช่น หนังสือ ค่าเดินทาง เป็นต้น

Blaug (1971) ได้แบ่งต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเป็น

1. ต้นทุนทางสังคม (Social Cost) ได้แก่

1.1 ต้นทุนโดยตรงทางสังคม (Direct Social Cost) ได้แก่ ต้นทุนดำเนินการ เช่น เงินเดือนครู เงินเดือนพนักงาน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และต้นทุนทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เป็นทรัพย์สินถาวรใช้ได้นาน

1.2 ต้นทุนโดยอ้อมทางสังคม (Indirect Social Cost) เป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสของสังคมที่จะได้รับจากการผลิตสินค้าและบริการ

2. ต้นทุนส่วนบุคคล (Private Cost) ได้แก่

2.1 ต้นทุนโดยตรงส่วนบุคคล (Direct Private Cost) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่าง ๆ เช่น ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเครื่องแต่งกาย

2.2 ต้นทุนโดยอ้อมส่วนบุคคล (Indirect Private Cost) เป็นต้นทุนที่เกิดจากการเสียโอกาสของบุคคลที่ใช้เวลาในการศึกษาแทนที่จะใช้เวลานั้นไปทำงานให้เกิดรายได้

Perlman (1973) ได้แบ่งค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักเรียนจ่ายในการศึกษาออกเป็น 2 อย่าง เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์และความเข้าใจไว้ดังนี้ คือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Cost) มี 2 ประเภท

1.1 ค่าใช้จ่ายโดยตรงด้านส่วนตัว (Private direct cost) เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียนโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย ค่าหนังสือ ค่าธรรมเนียม ค่าที่พักผ่อน ค่าเดินทาง ฯลฯ

1.2 ค่าใช้จ่ายโดยตรงด้านสังคม (Social direct cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ เงินเดือนครู ค่าจ้างแรงงานอื่น ๆ ค่าสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect cost) เป็นค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ของผู้เรียนที่ใช้เวลาในการมาเรียนแทนที่จะไปทำงานทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ บางทีเรียกค่าใช้จ่ายนี้ว่า รายได้ที่เสียไป (Foregone earning)

Sheehan (1973) ได้อธิบายว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาประกอบด้วย

1. การลงทุนทางสังคม (Social Investment) หมายถึง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่รัฐเป็นผู้จ่ายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

2. การลงทุนส่วนบุคคล (Private Investment) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่แต่ละบุคคลจะต้องจ่ายให้แก่สถาบันที่เข้ารับการศึกษ แยกออกได้ดังนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Education Cost) คือ ค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จ่าย ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าพาหนะเดินทางไปศึกษา ค่าสมุดหนังสือ เป็นต้น

2.2 ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect Education Cost) คือ ค่าใช้จ่ายในลักษณะที่เป็นการสูญเสียรายได้ เนื่องจากใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนแทนที่จะใช้เวลานั้นไปทำงานเพื่อหารายได้ ทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้หรือเรียกว่าค่าเสียโอกาส

Schultz (1975) กล่าวว่า การลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ทำได้จากการเรียนรู้ในการทำงาน และจากโรงเรียน จำนวนปีที่ศึกษาในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับทุนที่ใช้ในการเรียน จำนวนปีที่เรียนในระดับประถมและจำนวนปีที่เรียนในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนได้รับสิ่งต่าง ๆ มากมายที่แตกต่างกัน

Kamat (1986) ได้ให้ความหมายของค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาว่า หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่ลงทุนไปเพื่อการศึกษาประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 ประเภท คือ

1. ค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษาใช้จ่าย (Institutional cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่สถาบันการศึกษาใช้จ่ายไปในการให้การศึกษา จำแนกเป็น 2 ด้านคือ

1.1 ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินการ (Operation Cost)

1.2 ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุน (Capital Cost)

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักเรียนใช้จ่าย (Student Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่นักเรียนใช้จ่ายไปเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ากิจกรรมต่าง ๆ และค่าเสียโอกาสในการทำงาน

กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย (2517) ได้จำแนกประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ณ ที่พัก ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับที่พัก เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าซักผ้า
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าอาหารนอกบ้านพัก ค่ายานพาหนะประจำวัน ค่าบันเทิงและค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าตัดผม
3. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องใช้และค่ารักษาพยาบาล ได้แก่ ค่าเสื้อผ้าและเครื่องใช้ต่าง ๆ ค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่ไม่ได้ใช้บริการของสถานศึกษา
4. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน ค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงต่าง ๆ เช่น ค่าบำรุงสถานศึกษา ค่าห้องสมุด สโมสร ชมรม และอื่น ๆ ค่าخذใช้ในการทำของเสียหาย ค่าตำราที่ใช้ในการศึกษา รวมตลอดถึงอุปกรณ์การศึกษาทุกชนิด ค่าใช้จ่ายในการศึกษาภาคปฏิบัติ หรือกิจกรรมพิเศษ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (2518) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาไว้ว่า ค่าใช้จ่ายนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ ในส่วนของผู้รับบริการการศึกษา ไม่ว่าจะรับบริการการศึกษาเพื่ออาชีวศึกษาหรือเพื่อการลงทุนก็ตาม จำเป็นต้องมีรายจ่ายถึงแม้รัฐจะจัดบริการการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทชนิดให้เปล่า รายจ่ายของประชาชนเพื่อการศึกษาก็ยังมียู่และหากรัฐมิได้จัดการศึกษาชนิดให้เปล่าแล้ว รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการการศึกษาย่อมมีมากขึ้น รายจ่ายดังกล่าวได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า เครื่องแบบนักเรียน อุปกรณ์การศึกษานอกจากนั้นยังมีรายจ่ายในรูปค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานที่จะได้หากเลือกทำงานแทนที่จะเลือกเรียนและส่วนของผู้จัดสรรบริการการศึกษา ซึ่งทั้งภาครัฐบาลและเอกชนต่างก็มีบทบาทร่วมกันในการจัดการศึกษา

เทียนฉาย กิระนันท์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา คือ ส่วนที่บุคคลเสียหรือจ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งการศึกษานั้น จะแบ่งออกเป็นต้นทุนทางตรงของการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการศึกษาทั้งหมด เป็นค่าใช้จ่ายที่บุคคลหนึ่ง ๆ ยอมเสียเป็นค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าหนังสือ และอาจรวมถึงค่าอาหารและค่าที่พักด้วย และค่าเสียโอกาส หมายถึงเวลาที่เข้าไปในการศึกษาซึ่งมิฉะนั้นแล้วอาจใช้เวลานี้ทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ทำงานและมีรายได้ และในส่วนที่เป็นต้นทุนสถาบันและต้นทุนอื่น ๆ

จากแนวคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาดังกล่าวจะพบว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสามารถจำแนกได้เป็น 2 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านผู้รับบริการการศึกษา ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ที่เกิดจากการเข้ารับบริการการศึกษา จำแนกได้เป็น

1.1 ค่าใช้จ่ายทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้รับบริการการศึกษาต้องสูญเสียไปในรูปของตัวเงิน ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ที่จ่ายให้กับสถาบันศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัว ที่เกิดจากการเข้ารับบริการทางการศึกษา เช่น ค่าหนังสือ ค่าอาหาร ค่าเดินทาง เป็นต้น

1.2 ค่าใช้จ่ายทางอ้อม หมายถึง ค่าเสียโอกาสของผู้รับบริการการศึกษา ที่ใช้ในการเรียนแทนการออกไปทำงาน

2. ด้านผู้ให้บริการการศึกษา ถือเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคม เพราะเป็นการให้บริการการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จำแนกได้เป็น

2.1 ค่าใช้จ่ายทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษาต้องจ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิต คือ บริการการศึกษา แยกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการที่สถานศึกษาต้องจ่ายในแต่ละปี ซึ่งเป็นทั้งค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ รายจ่ายในหมวดประเภทเงินเดือน ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทนค่าเงินอุดหนุน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ที่ดิน อาคารสิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์

2.2 ค่าใช้จ่ายทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษาในรูปของค่าเสียโอกาสของสถาบันการศึกษาในรายได้ที่ควรจะได้ ถ้าเลือกไปลงทุนหาผลประโยชน์ทางด้านอื่นแทนทางด้านการศึกษา

ประเภทของนักศึกษาตามการแบ่งของ Clark และ Trow

นักศึกษาตามการแบ่งของ Clark และ Trow (1963) นั้นน่าจะเป็นประโยชน์ในการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับนักศึกษาไทยได้มากที่สุดทีเดียว ตามการแบ่งประเภทนักศึกษาตามแนวทางสังคมวิทยานั้น โดยอาศัยการแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ด้วยแกน 2 แกนด้วยกันคือ (1) ดูว่าเขาสนใจในเรื่องความคิด (Idea) ซึ่งจะเป็นเนื้อหาวิชาการ ปัญญา ความสนใจใฝ่รู้ หรือไม่ และ (2) ดูว่าเขาเป็นพวกที่มีความสนใจผูกพันอยู่กับสถาบัน (Institution) มากน้อยแค่ไหน เมื่อเป็นตัวนี้ก็จะสามารถแบ่งนักศึกษาได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสนใจใฝ่วิชาการ (Academic) กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สนใจใฝ่ศึกษา สนใจในความคิดในวิชาการ และขณะเดียวกันก็บ้าสนใจในคะแนน ในการเรียนในชั้นเรียน ความมุ่งมั่นของนักศึกษากลุ่มนี้คือ การต้องการเรียนให้ได้คะแนนดี ได้ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ได้เงินทุนไปเรียนต่างประเทศ ได้รับคะแนนเกียรตินิยม ได้มีอาชีพเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยหรือนักวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาประเภทนี้จะมีมากน้อยในสถาบันการศึกษาประเภทเก่าแก่ มีชื่อเสียงและเกียรติคุณทางวิชาการมานาน คนที่จะเข้าเรียนได้ก็ผ่านการแข่งขันกันมาโชกโชนแล้ว

2. กลุ่มไม่ยอมตาม (Non-Confirmist) นักศึกษากลุ่มนี้เป็นพวกที่สนใจใฝ่รู้ เป็นความใฝ่รู้มิใช่เพื่อคะแนนหรือการศึกษาต่อ แต่เป็นความสนใจใฝ่รู้ในเชิง “ปัญญา” (Intellectual) เขาสนใจอ่าน แต่มิใช่จำเป็นต้องเป็นตำราที่อาจารย์ได้มอบหมายให้ศึกษา แต่หนังสือที่เขาสนใจ ส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปทางการเมืองและปัญหาสังคม พวกเขาไม่มีความผูกพันอยู่กับสถาบัน ไม่ผูกความคิด ความสวามิภักดิ์ต่อสถาบันหนึ่งสถาบันใดด้วย และในหลาย ๆ ครั้งในอดีตที่ผ่านมา ก็จะต่อต้านสถาบันกันอย่างรุนแรง

3. กลุ่มรักเล่น (Collegiate) กลุ่มนี้เป็นพวกที่ไม่สนใจใฝ่เรียน ไม่สนใจในเรื่องปัญหาสังคม หรือการเมือง แต่เป็นพวกที่สนุกสนานกับบรรยากาศสถาบันอุดมศึกษาแบบสรวลเสเฮฮา การเที่ยวเตร่ ความผูกพันในสถาบันมีแต่เป็นไปในด้านกิจกรรมบันเทิงของมหาวิทยาลัย การจัดท่องเที่ยวในนาม “ทัศนศึกษา” การจัดคอนเสิร์ต เขียวร็อกกีฬา การนัดเพื่อนต่างเพศ ฯลฯ นักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่มาจากชนชั้นกลางและชั้นสูงที่มีพื้นฐานฐานะทางเศรษฐกิจดีไม่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพ เวลาที่มีอยู่จึงใช้เพื่อความสำราญได้อย่างเต็มที่

4. กลุ่มอาชีพ (Vocational) กลุ่มนี้ไม่สนใจทั้งแง่เนื้อหาวิชาการและไม่ผูกพันกับสถาบัน การเรียนของเขานั้นแม้ถ้าจะตั้งในเรียนอย่างจริงจังก็คงเป็นไปเพื่อเอาไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อให้ได้ใบประกาศนียบัตรเบิกทางสู่นาครการทำงานที่ดีกว่าและในด้านกิจกรรมต่าง ๆ เขาจะไม่ใส่ใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถาบันเหมือนพวก “รักเล่น” พวกนี้อาจมาจากครอบครัวที่มีความจำกัดทางเศรษฐกิจมากกว่าพวกรักเล่นอาจเป็นครอบครัวที่ต้องไต่บันไดทางเศรษฐกิจและสังคม (Social ladders) ไปสู่สถานะที่ดีกว่า

การจัดประเภทนักศึกษาตามสภาพการพักอาศัย

ในด้านสภาพการที่พักอาศัยและการเดินทางมาเรียนที่สถาบันอุดมศึกษานั้น ก็มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินการของมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเช่นกัน ในการจัดประเภทของนักศึกษาตามสภาพการพักอาศัยนั้น อาจแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ด้วยกันคือ

1. พวกพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เดินทางมาเรียนแบบไปเข้าเย็นกลับ หรือแบบต้องเดินทางไปเรียน ดังนั้นจึงเรียกในภาษาอังกฤษว่าพวก Commuting Students เช่น นักศึกษาบางคนเป็นชาวหาดใหญ่หรือชาวสงขลา ก็เลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตสงขลา หรือวิทยาลัยครูสงขลา พวกนี้จะเป็นกลุ่มที่พ่อแม่เดือดร้อนน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุดในการเปลี่ยนแปลงด้านค่าใช้จ่าย หรือความเป็นห่วงเป็นใยบุตรหลานของตนยกเว้นในกรณีที่สถานที่เรียนอยู่ไกลจากบ้านพักของตนมาก ๆ ดังในบางกรณีที่ต้องเดินทางไปเรียนถึง 50 – 100 กิโลเมตร ดังเช่นนักศึกษาบางคนพักอยู่จังหวัดชลบุรีหรือสมุทรปราการ แต่ต้องไปเรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในใจกลางย่านการค้าในกรุงเทพมหานคร

2. พวกที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบัน พวกนี้บ้านพักอาจอยู่ไกลจากสถาบันจนกว่าจะเดินทางไปกลับได้ทุกวันที่เรียน หรืออาจต้องการความเป็นอิสระจากพ่อแม่ หรือต้องการชีวิตสนุกสนานแบบมหาวิทยาลัยก็แล้วแต่ มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาในยุคแรก ๆ และเช่นเดียวกับเก่าแก่ในประเทศอังกฤษ และญี่ปุ่น ที่มีจุดประสงค์ต้องการตั้งมหาวิทยาลัยในเขตชนบท อยู่นอกเมืองออกไป หรืออยู่ชายป่า นักศึกษาทุกคนต้องพักอยู่ในมหาวิทยาลัย มีอาจารย์คอยช่วยให้ความรู้และสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพิ่มเติม แต่ไม่ว่าจะเป็นในอดีตเมื่อ 200 ปี ของสหรัฐอเมริกา หรือของญี่ปุ่น นักศึกษาเหล่านี้ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เพราะต้องจ่ายค่าที่พัก ค่าอาหาร ยิ่งมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเขตชุมชนโอกาสหางานทำเพื่อรายได้พิเศษก็ไม่มี

3. พวกพักอาศัยอยู่ในบ้านอิสระนอกเขตมหาวิทยาลัย พวกนี้คล้ายกับพวกอยู่อาศัยกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ตรงที่ไม่ต้องอยู่อาศัยภายในบริเวณมหาวิทยาลัย อยู่นอกระเบียบของการพักอาศัย แต่ขณะเดียวกันก็เหมือนพวกพักอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยตรงที่ต้องอยู่เป็นอิสระจากบิดามารดา เข้าบ้านอยู่กับเพื่อน อยู่หอพักเอกชน หรืออาศัยตามวัดพวกนี้อาจเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่าพวกพักอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัยหรืออาจแพงกว่าแล้วแต่การเลือกสถานที่หรือโอกาส บางคนอยู่วัดมีที่พักฟรี อาหารมีกินหลายมื้อเพราะเหลือจากพระฉันท์

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งก็มีอัตราส่วนของนักศึกษาแตกต่างกันบางแห่งมีครบทั้ง 3 ประเภท คละกัน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนิสิตที่พ่อแม่เป็นชาวกรุงเทพฯ อยู่เป็นอันมาก พวกนี้เดินทางโดยรถประจำทางมาเรียน บางส่วนก็มาจากต่างจังหวัดและมีที่พักของมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งไว้คอยบริการ บางส่วนก็พักอาศัยอยู่ภายนอก มหาวิทยาลัยในส่วนกลางหลายแห่งจะไม่มีหอพักให้ เช่น ธรรมศาสตร์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ หรือวิทยาลัยเอกชนทั้งหลาย วิทยาลัยทหาร จะได้นักศึกษาที่ต้องพักหอพักทุกคน เพราะเป็นกฎระเบียบ ส่วนมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะต้องได้นักศึกษาประเภทที่สาม คือพักอยู่นอกมหาวิทยาลัยโดยอิสระเป็นอันมาก เหตุเพราะมีเป็นจำนวนมากที่เป็นชาวต่างจังหวัด เมื่อสถาบันเป็นแบบเปิด แต่คนที่มาเรียนจึงจะได้เปรียบนักศึกษาที่หวังผลการเรียนที่ดีจึงต้องลงทุนมาอยู่อาศัยในกรุงเทพฯ แต่ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยก็ไม่มีระบบหอพัก จึงพักอาศัยอยู่โดยทั่วไป พวกที่ต้องการอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยก็ต้องยอมเสียค่าหอพักแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยหรือสถาบันแต่ละรูปแบบก็จะได้อัตลักษณ์นักศึกษาแต่ละประเภทแตกต่างกันไปด้วย และนักศึกษาในแต่ละประเภทนั้นก็จะมีองค์การจัดและดำเนินการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันไป

การจำแนกนักศึกษาตามความสามารถเฉพาะด้าน

Patricia Cross (1974) ผู้ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาเอาไว้มากคนหนึ่ง ได้กล่าวถึงแนวโน้มที่คนเราจะมีความสามารถแต่ละด้านที่สำคัญอยู่ 3 ด้าน คือ

1. เก่งคิด (Ideas) นักศึกษาบางคนด้วยสภาพสติปัญญาและพื้นภูมิทางการศึกษา และการฝึกอบรมที่ผ่านมาของเขาทำให้เขามีความสามารถในเรื่องของการใช้ความคิด เนื้อหาวิชา หรือ ทฤษฎีได้มากกว่าคนอื่น ๆ

2. เก่งคน (People) บางคนมีความโน้มเอียงที่จะมีทักษะในการทำงานกับคนได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการสื่อความหมาย การติดต่อหรือการจัดการที่ต้องเกี่ยวกับคน

3. เก่งงาน (Things) บางคนไม่ถนัดทฤษฎีไม่ค่อยคิดให้ลึกซึ้งหรือไม่ถนัดที่จะทำงานกับคน แต่ถ้าให้ทำงานอะไรที่ต้องลงมือปฏิบัติแล้วจะสามารถทำได้ดี กล่าวคือเป็นนักปฏิบัติ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนแรกแสดงถึงพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาและครอบครัว ส่วนที่สองแสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามคณะวิชา และส่วนที่สามแสดงถึงแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาและครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

จากการรวบรวมแบบสำรวจทั้งหมด จำนวน 400 ฉบับ ได้แบบสำรวจกลับคืนมา 378 ฉบับ แบ่งเป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร 90 คน นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 8 คน นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ 54 คน นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 63 คน และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ 163 คน

พื้นฐานทางสังคมโดยทั่ว ๆ ไป

จากตารางที่ 4 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาด้านเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังส่วนใหญ่มีจำนวน 4 คน (ร้อยละ 36.8) ของตัวอย่างทั้งหมด จำนวนสมาชิกที่ต่ำสุดศึกษาส่วนใหญ่มี 2 คน (ร้อยละ 40.7) จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้วส่วนใหญ่ 1-3 คน (ร้อยละ 89.7) ภูมิลำเนาส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 58.7)

ผู้เข้าศึกษาในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 4-5 คน (ร้อยละ 32.2) ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีจำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษาประมาณ 2 คน (ร้อยละ 38.9) และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้วประมาณ 1-3 คน (ร้อยละ 92.2) ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 73.3)

ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 4 คน (ร้อยละ 37.5) ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีจำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษาประมาณ 2-3 คน (ร้อยละ 37.5) และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้วประมาณ 1-3 คน (ร้อยละ 100) ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานครในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 50)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 4 คน (ร้อยละ 27.8) ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีจำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษาประมาณ 2 คน (ร้อยละ 40.7) และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้วประมาณ 1-3 คน (ร้อยละ 90.7) ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 53.7)

ผู้เข้าศึกษาในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 5 คน (ร้อยละ 41.3) ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีจำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษาประมาณ 2 คน (ร้อยละ 44.4) และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้วประมาณ 1-3 คน (ร้อยละ 84.1) ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 52.4)

เข้าศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 4 คน (ร้อยละ 46.6) ของตัวอย่างทั้งหมด โดยมีจำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษาประมาณ 2 คน (ร้อยละ 40.5) และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้วประมาณ 1-3 คน (ร้อยละ 89.6) ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 55.2)

การพักอาศัยของนักศึกษาในปัจจุบัน

การพักอาศัยของนักศึกษาในปัจจุบันจากการสำรวจพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอพักเอกชน/บ้านเช่า และบิดา/มารดา ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 43.9 และ ร้อยละ 43.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามคณะ พบว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรอยู่หอพักเอกชน/บ้านเช่ามากที่สุด (ร้อยละ 54.4) นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมอยู่หอพักสถาบันมากที่สุด (ร้อยละ 50) นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์อยู่กับบิดา/มารดามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.1 46.0 และ 49.7 ตามลำดับ (จากตารางที่ 5)

อาชีพของบิดาของนักศึกษา

อาชีพของบิดาของนักศึกษาจากการสำรวจพบว่าบิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบกิจการส่วนตัวมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 31.2) และมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.7) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามคณะพบว่าคณะวิทยาศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์บิดาประกอบอาชีพกิจการส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 27.8 และ 38.1 ตามลำดับ) ขณะที่คณะเทคโนโลยีการเกษตรและคณะวิศวกรรมศาสตร์บิดาประกอบอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงพื้นฐานทางสังคมโดยทั่วไป จำแนกตามคณะ

ตัวแปร	คณะเทคโนโลยี		คณะศึกษาศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)		(คน)		(คน)		(คน)		(คน)		(คน)	
การเกษตร												
อุตสาหกรรม												
ศิลปศาสตร์												
วิทยาศาสตร์												
สังคมศาสตร์												
มนุษยศาสตร์												
ศึกษาศาสตร์												
วิศวกรรมศาสตร์												
สถาปัตยกรรมศาสตร์												
รวม												
จำนวนสมาชิกในครอบครัว												
น้อยกว่าเท่ากับ 3 คน	16	17.8	0	0	12	22.2	4	6.3	13	8.0	45	11.9
4 คน	29	32.2	3	37.5	15	27.8	16	25.4	76	46.6	139	36.8
5 คน	29	32.2	2	25.0	13	24.1	26	41.3	39	23.9	109	28.8
6 คน	15	16.7	1	12.5	10	18.5	9	14.3	25	15.3	60	15.9
มากกว่าเท่ากับ 7 คน	1	1.1	2	25.0	4	7.4	8	12.7	10	6.1	25	6.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การลงทุน หรือการตัดสินใจทางธุรกิจโดยไม่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	
	การเกษตร		อุตสาหกรรม		จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา												
1 คน	29	32.2	0	0	15	27.8	22	34.9	48	29.4	114	30.2
2 คน	35	38.9	3	37.5	22	40.7	28	44.4	66	40.5	154	40.7
3 คน	22	24.4	3	37.5	9	16.7	10	15.9	39	23.9	83	22.0
4 คน	4	4.4	1	12.5	7	13.0	3	4.8	10	6.1	25	6.6
5 คน	0	0	1	12.5	1	1.9	0	0	0	0	2	0.5
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงาน												
1-3 คน	83	92.2	8	100	49	90.7	53	84.1	146	89.6	339	89.7
4-6 คน	7	7.8	0	0	5	9.3	10	15.9	15	9.2	37	9.8
7-9 คน	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1.2	2	0.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ซ้ำโดยไม่ขออนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
ภูมิภาค												
การเกษตร												
อุตสาหกรรม												
วิทยาศาสตร์												
คณิตศาสตร์												
วิทยาศาสตร์												
วิศวกรรมศาสตร์												
สถาปัตยกรรมศาสตร์												
รวม												
กรุงเทพมหานคร	24	26.7	4	50.0	25	46.3	30	47.6	73	44.8	156	41.3
ต่างจังหวัด	66	73.3	4	50.0	29	53.7	33	52.4	90	55.2	222	58.7
รวม	90	100	8	100	54	100	63	100	163	100	378	100

ตารางที่ 5 การพักอาศัยของนักศึกษานอรั้วบ้าน

การพักอาศัยของ นักศึกษานอรั้วบ้าน	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดา/มารดา	26	28.9	3	37.5	26	48.1	29	46.0	81	49.7	165	43.7
พี่น้อง	0	0	0	0	2	3.7	5	7.9	6	3.7	13	3.4
ญาติ	5	5.6	0	0	2	3.7	2	3.2	4	2.5	13	3.4
หอพักสถาบัน	9	10.0	4	50.0	2	3.7	0	0	4	2.5	19	5.0
หอพักเอกชนบ้านเช่า	49	54.4	1	12.5	22	40.7	26	41.3	68	41.7	166	43.9
อื่นๆ	1	1.1	0	0	0	0	1	1.6	0	0	2	0.5
รวม	90	100	8	100	54	100	63	100	163	100	378	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับกรณีสืบค้นในวงจำกัดเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากที่สุด (ร้อยละ 32.2 และ 33.1 ตามลำดับ) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิตประกอบอาชีพ
กิจการส่วนตัวและรับจ้างทั่วไปในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 37.5) (ตารางที่ 6)

อาชีพของมารดาของนักศึกษา

จากการสำรวจพบว่า มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีอาชีพเหมือนกับบิดาเช่นกัน คือ
ประกอบกิจการส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 31.7) เมื่อพิจารณาตามคณะพบว่า มารดาของนักศึกษา
คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประกอบอาชีพอื่น ๆ มากที่สุด (อื่น ๆ ในที่
นี้หมายถึง อาชีพแม่บ้าน เกษตรกรรม และเสียชีวิตแล้ว ร้อยละ 35.6 และ 37.5 ตามลำดับ) ใน
ขณะที่มารดาของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ประกอบกิจการส่วนตัว
มากที่สุด (ร้อยละ 33.3 และ 41.3 ตามลำดับ) มารดาของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีอาชีพ
ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 29.4) (ตารางที่ 7)

รายได้ของบิดาของนักศึกษา

รายได้ถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดความสามารถของการใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาโดย
ผู้มีรายได้ดีมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมสามารถใช้จ่ายเงินได้ตามความต้องการมากกว่าผู้ที่มี
รายได้ต่ำ ดังนั้นรายได้จึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้นักศึกษามีโอกาสใช้จ่ายเงินได้มากน้อยแตกต่างกัน
จากตารางที่ 8 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท
มากที่สุด (ร้อยละ 18.8) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามคณะพบว่าบิดาของนักศึกษาคณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าคณะอื่น ๆ โดยนักศึกษาคณะสถาปัตย-
กรรมศาสตร์จะมาจากครอบครัวที่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,001 – 10,000 บาท และ
25,001 - 30,000 บาท ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 20.6) รองลงมาได้แก่คณะวิทยาศาสตร์ คณะ
เทคโนโลยีการเกษตร และคณะวิศวกรรมศาสตร์ตามลำดับ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มาจาก
ครอบครัวมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 20,001-25,000 บาท (ร้อยละ 18.5) โดยนักศึกษา
คณะเทคโนโลยีการเกษตรมาจากครอบครัวมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,001 – 10,000
บาท และ 25,001 - 30,000 บาท ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 25.6) และนักศึกษาคณะวิศวกรรม-
ศาสตร์มาจากครอบครัวที่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ
22.7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 อาชีพของบิดาของนักศึกษา

อาชีพของบิดา ของนักศึกษา	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะศึกษาศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะสัตวแพทยกรรม		คณะศิลปกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจการส่วนตัว	25	27.8	3	37.5	15	27.8	24	38.1	51	31.3	118	31.2	51	31.3	118	31.2	51	31.3	118	31.2
ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล	29	32.2	2	25.0	14	25.9	12	19.0	54	33.1	111	29.4	54	33.1	111	29.4	54	33.1	111	29.4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	2.2	0	0	3	5.6	4	6.3	5	3.1	14	3.7	5	3.1	14	3.7	5	3.1	14	3.7
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	8	8.9	0	0	7	13.0	5	7.9	14	8.6	34	9.0	14	8.6	34	9.0	14	8.6	34	9.0
รับจ้างทั่วไป	9	10.0	3	37.5	8	14.8	7	11.1	11	6.7	38	10.0	11	6.7	38	10.0	11	6.7	38	10.0
อื่นๆ	17	18.9	0	0	7	13.0	11	17.5	28	17.2	63	16.7	28	17.2	63	16.7	28	17.2	63	16.7
รวม	90	100	8	100	54	100	63	100	163	100	378	100	163	100	378	100	163	100	378	100

ตารางที่ 7 อาชีพของมารดาของนักศึกษา

อาชีพของมารดา ของนักศึกษา	คณะเทคโนโลยี การเกษตร		คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
กิจการส่วนตัว	27	30.0	2	25.0	18	33.3	26	41.3	47	28.8	120	31.7
ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล	21	23.3	1	12.5	15	27.8	18	28.6	48	29.4	103	27.2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0	0	0	0	1	1.9	1	1.6	0	0	2	0.5
พนักงานลูกจ้างเอกชน	5	5.6	0	0	5	9.3	2	3.2	11	6.7	23	6.1
รับจ้างทั่วไป	5	5.6	2	25.0	3	5.6	2	3.2	15	9.2	27	7.1
อื่นๆ	32	35.6	3	37.5	12	22.2	14	22.2	42	25.8	103	27.2
รวม	90	100	8	100	54	100	63	100	163	100	378	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 รายได้ของบิดาของนักศึกษา

ระดับรายได้ บาท/เดือน	คณะเทคโนโลยี		คณะวิศวกรรมศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะศึกษาศาสตร์		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
ไม่มีรายได้	3	3.3	0	0	3	5.6	7	11.1	19	11.7	32	8.5
ต่ำกว่า 5,000	9	10.0	0	0	2	3.7	1	1.6	2	1.2	14	3.7
5,001-10,000	23	25.6	3	37.5	8	14.8	13	20.6	23	14.1	70	18.5
10,001-15,000	17	18.9	0	0	8	14.8	7	11.1	37	22.7	69	18.3
15,001-20,000	23	25.6	2	25.0	9	16.7	8	12.7	29	17.8	71	18.8
20,001-25,000	6	6.7	1	12.5	40	18.5	4	6.3	21	12.9	42	11.1
25,001-30,000	7	7.8	0	0	6	11.1	13	20.6	14	8.6	40	10.6
มากกว่า 30,001	2	2.2	2	25.0	2	14.8	10	15.9	18	11.0	40	10.6
รวม	90	100	8	100	54	100	63	100	163	100	378	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ของมารดาของนักศึกษา

มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ จะมีรายได้ต่ำกว่าของบิดามาก คือ มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนเลย ทั้งนี้เพราะว่ามารดาจะช่วยบิดาทำงานหรือช่วยค้าขายด้วยกัน และในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นแม่บ้านด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มารดาของนักศึกษาไม่มีรายได้ เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามคณะพบว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มาจากครอบครัวที่มารดาไม่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนเหมือนกันมากที่สุด (ร้อยละ 23.3 25.0 25.4 20.9 ตามลำดับ) ซึ่งแตกต่างจากคณะวิทยาศาสตร์ที่นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มารดามีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 24.1) (ตารางที่ 9)

เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทางการศึกษาจำแนกตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาทั้ง 3 หมวดค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวกับอาชีพของบิดาและมารดา (ตารางที่ 10 และ 11) พบว่า ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายพบว่า ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 บิดาของนักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ/ลูกจ้างรัฐบาลสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้สูงสุดประมาณ 78,824.39 บาท/ปี ในขณะที่บิดาของนักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาได้ต่ำสุดประมาณ 65,995.87 บาท/ปี และมารดาของนักศึกษาที่ประกอบกิจการส่วนตัวสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาได้สูงสุดประมาณ 80,339.22 บาท/ปี ในขณะที่มารดาของนักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายได้ต่ำสุดประมาณ 64,659.23 บาท/ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษากับระดับรายได้ของบิดา (ตารางที่ 12) พบว่าไม่แตกต่างกัน บิดาของนักศึกษามีระดับรายได้มากกว่า 30,001 บาท/เดือน สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายของนักศึกษาได้สูงสุดประมาณ 78,452.38 บาท/ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษากับระดับรายได้ของมารดา (ตาราง 13) พบว่า ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปเป็นครั้งคราวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 รายได้ของมารดาของนักศึกษา

ระดับรายได้	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บาท/เดือน												
ไม่มีรายได้	21	23.3	2	25.0	12	22.2	15	25.4	34	20.9	85	22.5
ต่ำกว่า 5,000	14	15.6	0	0	4	7.4	2	3.2	14	8.6	34	9.0
5,001-10,000	16	17.8	1	12.5	9	16.7	14	20.6	24	14.7	63	16.7
10,001-15,000	17	18.9	1	12.5	13	24.1	5	7.9	28	17.2	64	16.9
15,001-20,000	12	13.3	2	25.0	9	16.7	8	12.7	30	18.4	61	16.1
20,001-25,000	6	6.7	1	12.5	2	3.7	5	7.9	11	6.7	25	6.6
25,001-30,000	2	2.2	0	0	2	3.7	6	9.5	7	4.3	17	4.5
มากกว่า 30,001	2	2.2	1	12.5	3	5.6	8	12.7	15	9.2	29	7.7
รวม	90	100	8	100	54	100	63	100	163	100	378	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดา

ค่าใช้จ่าย	กิจการส่วนตัว		ข้าราชการ/ลูกจ้าง		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้าง เอกชน		รับจ้างทั่วไป		อื่นๆ		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา	19,153.05	9,145.12	19,283.80	7,919.48	20,690.77	10,341.72	19,894.84	8,941.56	20,977.82	8,819.68	22,579.67	14,188.42	1.12
ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา	60,175.13	18,665.21	56,479.09	15,591.64	39,825.00	2,227.39	48,715.71	10,352.88	56,730.00	13,210.29	51,852.27	13,048.10	1.93
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็น ครั้งคราว	12,682.92	9,970.80	12,000.21	4,939.36	10,650.00	2,333.45	10,891.25	5,366.11	12,075.00	4,031.85	9,245.00	4,656.48	0.81
รวมค่าใช้จ่าย	96,000.00	39,541.97	84,689.79	14,346.71	71,165.77	0	85,760.00	12,454.05	102,900.00	0	78,786.36	20,709.72	0.87

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา

ค่าใช้จ่าย	กิจการส่วนตัว		ข้าราชการ/ลูกจ้าง		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		พนักงานลูกจ้าง เอกชน		รับจ้างทั่วไป		อื่นๆ		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา	19,858.54	9,957.26	19,481.33	8,037.15	19,450.00	2,050.61	19,558.18	7,565.36	21,412.00	7,128.13	20,783.33	12,475.49	0.27
ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา	60,550.85	20,084.57	56,282.88	13,192.61	38,250.00	0	43,482.86	9,724.92	54,630.00	14,020.95	52,343.29	12,630.08	2.41*
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็น ครุภัณฑ์	12,971.62	9,100.34	11,831.96	5,372.20	0	0	6,500.00	3,111.27	10,486.00	5,990.28	10,008.59	4,566.03	0.88
รวมค่าใช้จ่าย	95,247.65	31,686.00	85,032.35	15,883.91	57,700.00	0	67,200.00	0	89,650.00	54,305.80	89,650.00	54,305.80	1.15

หมายเหตุ* แสดงนัยสำคัญระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามระดับรายได้ของบิดา

ค่าใช้จ่าย	ไม่มีรายได้		ต่ำกว่า 5,000		5,001 - 10,000		10,001 - 15,000		15,001 - 20,000		20,001 - 25,000		25,001 - 30,000		มากกว่า 30,001		F
	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ	21,114.67	8,437.46	18,540.00	15,022.90	22,038.71	13,104.20	19,216.55	9,666.40	17,406.00	7,568.48	21,131.33	8,639.80	21,516.84	9,033.26	20,117.65	7,720.40	1.30
การศึกษา																	
ค่าใช้จ่ายระหว่าง	49,307.14	7,502.36	58,800.00	33,388.26	53,949.38	16,019.56	54,394.05	11,969.82	55,110.48	14,291.66	60,368.82	17,979.50	62,272.50	22,187.73	57,318.75	7,834.72	0.80
กีฬา																	
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้อ	11,884.29	7,256.97	6,241.67	3,279.39	9,260.87	3,059.70	12,843.27	10,044.52	11,556.50	4,690.00	11,602.29	3,290.93	11,458.80	2,594.61	17,517.50	7,853.21	2.38*
ยเป็นครั้งแรก																	
รวมค่าใช้จ่าย	74,925.00	33,481.51	65,753.33	6,720.00	79,916.15	16,834.47	87,019.56	25,295.03	88,735.23	17,470.63	86,641.33	19,951.60	104,460.0	35,016.90	89,862.50	16,526.51	1.15

หมายเหตุ* แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำนวนตามระดับรายได้ของมารดา

ค่าใช้จ่าย	ไม่มีรายได้		ต่ำกว่า 5,000		5,001 - 10,000		10,001 - 15,000		15,001 - 20,000		20,001 - 25,000		25,001 - 30,000		มากกว่า 30,001		
	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา	19,844.62	8,617.34	21,924.71	6,881.44	22,193.85	11,150.28	17,271.85	6,201.14	19,273.06	7,769.01	21,814.29	11,751.78	20,858.75	7,582.60	20,000.00	7,766.49	1.30
ค่าใช้จ่ามระหว่างศึกษา	56,236.94	17,991.69	42,888.46	9,335.71	60,251.25	14,219.50	53,587.06	11,898.19	53,432.31	12,945.64	65,168.18	19,421.89	71,700.00	27,883.54	54,450.00	7,269.97	3.44*
ค่าใช้จ่ามส่วนที่จัดตั้งเสียเป็นครั้งคราว	10,669.50	4,436.10	8,018.55	3,507.12	11,704.35	4,308.47	12,829.09	10,699.03	11,066.13	3,987.17	10,060.00	4,304.52	12,171.33	2,749.62	16,220.00	7,499.27	1.33
รวมค่าใช้จ่าม	81,006.89	16,856.24	68,142.00	9,875.79	95,735.71	28,339.52	83,898.13	17,289.37	83,003.80	16,094.79	85,712.00	18,141.10	109,550.00	38,238.59	83,383.33	12,562.28	1.90

หมายเหตุ * แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

มารดาของนักศึกษาที่มีระดับรายได้ 25,001-30,000 บาท/เดือน สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้สูงสุดประมาณ 83,713.41 บาท/ปี

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว สรุปได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยคนละ 86,081.37 บาท/ปี (ตารางที่ 14) จำแนกออกเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยคนละ 20,122.55 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา 14,026.38 บาท ค่าตำราและเอกสารประกอบการเรียน 3,389.91 บาท และค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน 2,966.76 บาท

ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา เฉลี่ยคนละ 55,849.50 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม 24,231.60 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา 6,106.20 บาท ค่าเดินทางไป-กลับระหว่างที่พักและสถาบัน 10,106.19 บาท ค่าที่พัก 16,049.14 บาท

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยคนละ 11,495.65 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าเดินทางไป - กลับภูมิภาค 1,953.21 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนบันเทิง 6,614.44 บาท ค่ารักษาพยาบาล 2,391.36 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ 2,369.88 บาท

เมื่อจำแนกตามคณะพบว่า ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยคนละ 71,627.08 บาทต่อปี จำแนกออกเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยคนละ 11,880.96 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา 8,113.03 บาท ค่าตำราและเอกสารประกอบการเรียน 2,178.35 บาท และค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน 1,432.53 บาท

ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา เฉลี่ยคนละ 49,774.19 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม 24,900.00 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา 4,780.43 บาท ค่าเดินทางไป-กลับระหว่างที่พักและสถาบัน 7,355.00 บาท ค่าที่พัก 13,893.43 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยคนละ 9,410.65 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าเดินทางไป - กลับภูมิภาค 2,159.54 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนบันเทิง 3,473.54 บาท ค่ารักษาพยาบาล 2,619.44 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ 2,000.00 บาท .

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยคนละ 59,155.00 บาทต่อปี จำแนกออกเป็น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยคนละ 15,080.00 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา 13,550.00 บาท ค่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียน 833.33 บาท และค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน 560.00 บาท

ค่าใช้จ่ายระหว่างการการศึกษา เฉลี่ยคนละ 37,575.00 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม 25,457.14 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา 3,900.00 บาท ค่าเดินทางไป-กลับระหว่างที่พักและสถาบัน 4,500.00 บาท ค่าที่พัก 6,171.43 บาท

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยคนละ 6,500.00 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าเดินทางไป-กลับภูมิภาค 1,200.00 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนบันเทิง 4,770.00 บาท ค่ารักษาพยาบาล 900.00 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ 2,700.00 บาท

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยคนละ 91,064.00 บาทต่อปี จำแนกออกเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยคนละ 21,070.18 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา 16,295.56 บาท ค่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียน 2,696.09 บาท และค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน 1,791.11 บาท

ค่าใช้จ่ายระหว่างการการศึกษา เฉลี่ยคนละ 53,493.75 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม 24,040.38 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา 4,837.50 บาท ค่าเดินทางไป-กลับระหว่างที่พักและสถาบัน 9,461.25 บาท ค่าที่พัก 16,633.93 บาท

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยคนละ 12,900.14 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าเดินทางไป-กลับภูมิภาค 2,292.30 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนบันเทิง 6,075.00 บาท ค่ารักษาพยาบาล 2,250.00 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ 2,480.77 บาท

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยคนละ 127,508.30 บาทต่อปี จำแนกออกเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยคนละ 30,105.38 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา 17,951.94 บาท ค่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียน 4,618.18 บาท และค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน 7,906.14 บาท

ค่าใช้จ่ายระหว่างการการศึกษา เฉลี่ยคนละ 66,849.23 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม 27,021.43 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา 8,539.02 บาท ค่าเดินทางไป-กลับระหว่างที่พักและสถาบัน 14,221.48 บาท ค่าที่พัก 16,328.57 บาท

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยคนละ 13,441.20 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าเดินทางไป-กลับภูมิภาคอื่น 1,810.22 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/บันเทิง 42,99.00 บาท ค่ารักษาพยาบาล 2,764.29 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ 2,816.13 บาท

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยคนละ 88,097.93 บาทต่อปี จำแนกออกเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยคนละ 21,125.68 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา 15,052.50 บาท ค่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียน 3,894.41 บาท และค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน 2,407.95 บาท

ค่าใช้จ่ายระหว่างการการศึกษา เฉลี่ยคนละ 56,337.19 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม 22,792.46 บาท ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา 6,485.40 บาท ค่าเดินทางไป-กลับระหว่างที่พักและสถาบัน 10,203.16 บาท ค่าที่พัก 17,913.46 บาท

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยคนละ 12,083.48 บาทต่อปี โดยเสียเป็นค่าเดินทางไป-กลับภูมิภาคอื่น 1,807.18 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/บันเทิง 4,903.49 บาท ค่ารักษาพยาบาล 2,161.18 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ 2,409.43 บาท

เปรียบเทียบความแตกต่างค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามคณะ

ความแตกต่างระหว่างสาขาวิชา/คณะที่นักศึกษาเข้าเรียนเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้ค่าใช้จ่ายของนักศึกษามีความแตกต่างกัน ซึ่งตารางที่ 14 ได้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่เรียนอยู่ในคณะที่ต่างกันจะเสียค่าใช้จ่ายที่ต่างกัน โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาคณะเทคโนโลยี-การเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จากตารางจะเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเฉลี่ยคนละ 127,508.30 บาท/ปี ซึ่งสูงกว่าคณะอื่น ๆ เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายพบว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษา จำแนกตามคณะ

รายการ	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิศวกรรมศาสตร์		รวม	F	
	การเกษตร		อุตสาหกรรม		ศาสตร์		ศาสตร์		ศาสตร์				
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.			
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา													
-ค่าธรรมเนียบมหาวิทยาลัย	8,113.03	6,051.46	13,550.00	297.61	16,295.56	6,026.97	17,951.94	7,543.06	15,052.50	6,091.18	14,026.38	7,153.15	28.62*
-ค่าตำราเรียนและเอกสาร	2,178.35	1,702.05	833.33	265.83	2,696.09	1,931.05	4,618.18	3,980.93	3,894.41	2,150.36	3,389.71	2,568.37	13.37*
-ค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน	1,432.53	1,118.15	560.00	296.65	1,791.11	1,526.11	7,907.14	5,769.38	2,407.95	1,603.14	2,966.76	3,487.05	58.81*
รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา	11,880.96	6,807.33	15,080.00	414.73	21,070.18	8,241.25	30,105.38	11,507.08	21,125.68	7,405.40	20,122.55	9,934.98	42.27*
ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา													
-ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	24,900.00	7,634.37	25,457.14	8,798.46	24,040.38	7,917.23	27,021.43	10,790.45	22,792.64	8,945.32	24,231.60	8,924.92	2.81*
-ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา	4,780.43	2,928.66	3,900.00	1,873.50	4,837.50	3,439.53	8,539.02	8,197.84	6,458.40	5,323.32	6,106.20	5,296.48	4.22*
-ค่าเดินทางไปกับระหว่างที่พักและสถาบัน	7,335.00	5,692.15	4,500.00	3,117.69	9,461.25	7,719.77	14,221.48	11,532.48	10,203.16	8,401.22	10,106.19	8,697.71	6.14*
-ค่าที่พัก	13,893.43	6,490.07	6,171.43	697.83	16,633.93	6,857.39	16,328.57	6,889.36	17,913.46	6,002.14	16,049.14	6,692.96	8.69*
รวมค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา	49,774.19	11,299.88	37,575.00	0	53,493.75	10,028.54	66,849.23	24,081.58	56,337.19	13,244.50	55,849.50	15,883.74	5.78*

หมายเหตุ * แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	คณะเทคโนโลยี			คณะครุศาสตร์			คณะวิทยาศาสตร์			คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์			คณะศึกษาศาสตร์			คณะวิศวกรรมศาสตร์			รวม			
	การเกษตร			อุตสาหกรรม			ศาสตร์			ศาสตร์			ศาสตร์			F						
	X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว																						
-ค่าเดินทางไปกลับภูมิลำเนา	2,159.54	1,281.14	1,200.00	730.30	2,292.30	1,535.41	1,810.22	1,603.54	1,807.18	1,357.11	1,953.21	1,407.81	1,357.11	1,953.21	1,407.81	1,357.11	1,953.21	1,407.81	1,357.11	1,953.21	1,407.81	1,357.11
-ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/บันเทิง	3,473.54	2,094.86	4,770.00	3,300.68	6,075.00	5,562.81	4,299.00	3,308.78	4,903.49	4,845.40	4,614.44	4,251.57	4,845.40	4,614.44	4,251.57	4,845.40	4,614.44	4,251.57	4,845.40	4,614.44	4,251.57	4,845.40
-ค่ารักษาพยาบาล	2,619.64	2,157.45	900.00	0	2,250.00	1,373.08	2,764.29	2,206.97	2,161.18	1,603.28	2,391.36	1,847.67	1,603.28	2,391.36	1,847.67	1,603.28	2,391.36	1,847.67	1,603.28	2,391.36	1,847.67	1,603.28
-ค่าใช้จายอื่นๆ เช่น ของขวัญ	2,000.00	1,162.21	2,700.00	1,800.00	2,480.77	1,900.44	2,816.13	2,335.75	2,409.43	1,718.78	2,369.88	1,742.99	1,718.78	2,369.88	1,742.99	1,718.78	2,369.88	1,742.99	1,718.78	2,369.88	1,742.99	1,718.78
รวมค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว	9,410.65	3,814.88	6,500.00	0	12,900.14	6,907.52	13,441.20	5,357.53	12,083.48	7,573.98	11,495.65	6,322.28	7,573.98	11,495.65	6,322.28	7,573.98	11,495.65	6,322.28	7,573.98	11,495.65	6,322.28	7,573.98
รวมค่าใช้จ่ายของนักศึกษา	71,627.08	12,433.06	59,155.00	0	91,064.00	13,638.57	127,508.30	37,500.98	88,097.93	12,511.03	86,081.37	21,984.75	12,511.03	86,081.37	21,984.75	12,511.03	86,081.37	21,984.75	12,511.03	86,081.37	21,984.75	12,511.03

หมายเหตุ * แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาแต่ละคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาดำสุด ประมาณ 11,880.96 บาท/ปี ในขณะที่นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาสูงที่สุดประมาณ 30,105.38 บาท/ปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาของนักศึกษาแต่ละคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมเสียค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาต่ำที่สุดประมาณ 37,575.00 บาท/ปี ในขณะที่นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาสูงที่สุดประมาณ 66,849.23 บาท/ปี ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวของนักศึกษาแต่ละคณะไม่แตกต่างกัน นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวต่ำที่สุดประมาณ 6,500.00 บาท/ปี ในขณะที่นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวสูงที่สุดประมาณ 13,441.20 บาท/ปี ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ใช้ไปเป็นค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนบันเทิง

แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา

การวิเคราะห์ถึงแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของผู้เข้าศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำให้ทราบว่าผู้เข้าศึกษาในแต่ละคณะที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เมื่อต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้น มีแหล่งเงินทุนอื่นมาสนับสนุนหรือไม่ โดยจำแนกตามคณะและแหล่งที่มาของเงินทุน จากการสำรวจพบว่าแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาสามารถจำแนกได้ดังนี้ (ตารางที่ 15)

1. แหล่งเงินทุนภายในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา ญาติ ที่เนื่อง จากการสำรวจพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนภายในครอบครัวจากบิดาและมารดา (ร้อยละ 69.8) เมื่อจำแนกตามคณะพบว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีแหล่งเงินทุนจากบิดาและมารดามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.6 87.5 75.9 69.8 และ 69.3 ตามลำดับ นอกจากนี้มีทั้งแหล่งเงินทุนที่ได้จากทั้งบิดา/มารดา และพี่น้อง/ญาติ

2. แหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัว ได้แก่ ผู้อุปการะที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง เงินทุนการศึกษา การทำงาน การกู้ยืม เป็นต้น เมื่อจำแนกตามคณะพบว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีแหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัวจากทุนการศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 14.8 และ 12.3 ตามลำดับ) ในขณะที่นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรมีแหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัวมาจากการกู้ยืมมากที่สุด (ร้อยละ 31.1) นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มีเงินทุนภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครอบครัว จากเงินทุนการศึกษา การทำงาน และการกู้ ในอัตราส่วนที่ เท่ากัน (ร้อยละ 17.9) และ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้รับเงินทุนภายนอกครอบครัวจากการทำงานมากกว่าคณะอื่น ๆ

3. แหล่งเงินทุนภายในและภายนอกครอบครัว จากการสำรวจพบว่าผู้ที่ให้แหล่งเงินทุนภายในและภายนอกพร้อมกันประกอบด้วย แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับเงินทุนการศึกษา แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับแหล่งเงินทุนที่ได้รับจากการทำงานพิเศษ แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับแหล่งเงินทุนจากการกู้ นักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังให้แหล่งเงินทุนจากภายในและภายนอกครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 20.9 และจากการเปรียบเทียบทั้งสถาบันฯ พบว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรใช้เงินทุนจากแหล่งภายในและภายนอกครอบครัวรวมกันมากที่สุด (ร้อยละ 37.8) ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 14.7 20.4 และ 15.9 ตามลำดับ สำหรับแหล่งเงินทุนนอกที่ได้จากการทำงานพบว่า ได้มาจากการรับจ้างสอนพิเศษ และเป็นผู้ช่วยวิจัย โดยจะใช้เวลาในการทำงานโดยการเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือหลังเลิกเรียนในตอนเย็น หรือรับทำงานเป็น job ซึ่งสาเหตุที่ผู้เข้าศึกษาต้องทำงานพิเศษ พบว่าสาเหตุทางด้านฐานะเศรษฐกิจการเงินของครอบครัวไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนต้องทำงานพิเศษ แต่เนื่องจากตัวผู้เรียนต้องการมีรายได้เป็นของตนเอง เพื่อหาประสบการณ์และเป็นการฝึกงาน โดยส่วนใหญ่จะนำเงินรายได้ที่ได้จากการทำงานพิเศษนี้ ไปใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าตำราเรียน ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ไม่พบว่ามีกรณีนำเงินที่ได้จากการทำงานไปใช้จ่ายในเรื่องค่าเล่าเรียนแต่อย่างใด

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินทุนที่ได้รับโดยเฉลี่ยต่อปีของนักศึกษาแต่ละคณะพบว่าเงินทุนภายในครอบครัวที่ได้จากมารดา และญาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีแหล่งเงินทุนภายในจากบิดามากที่สุดประมาณ 38,725.05 บาท/ปี รองลงมาได้แก่แหล่งเงินทุนจากบิดาและมารดา พี่น้อง และญาติ ประมาณ 37,215.37 34,243.50 22,581.82 และ 17,850.00 บาท/ปี ส่วนแหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัวได้จากการกู้ เงินทุนการศึกษาและการทำงาน 32,804.82 30,417.43 และ 28,840.91 บาท/ปี เมื่อจำแนกตามคณะพบว่าแหล่งเงินทุนที่ได้รับจากมารดาของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สูงที่สุด ประมาณ 46,285.00 บาทต่อปี ในส่วนของแหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัวนั้น นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ได้รับเงินทุนจากการกู้สูงที่สุดประมาณ 37,028.57 บาทต่อปี ในขณะที่นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรได้รับแหล่งเงินทุนจากการกุน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 29,571.43 บาท/ปี ในส่วนของแหล่งเงินทุนภายนอกที่ได้รับจากเงินทุนการศึกษานั้น นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรและคณะวิทยาศาสตร์ได้รับเงินทุนจากแหล่งนี้สูงที่สุด ประมาณ 36,000.00 บาท/ปี นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้รับเงินทุนการศึกษาน้อยที่สุด ประมาณ 27,000.00 บาท/ปี ในส่วนของแหล่งเงินทุนภายนอกที่ได้รับจากการทำงานนั้น นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ได้รับเงินทุนจากแหล่งภายนอกนี้สูงสุดประมาณ 42,300.00 บาท/ปี (ตารางที่ 16)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา

ประเภทของแหล่งเงินทุน	คณะเทคโนโลยี		คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์		รวม	
	การเกษตร		อุตสาหกรรม		ศาสตร์		ศาสตร์		ศาสตร์			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
แหล่งเงินทุนภายในครอบครัว												
-บิดาและมารดา	59	65.6	7	87.5	41	75.9	44	69.8	113	69.3	264	69.8
-บิดา	12	13.3	0	0	4	7.4	6	9.5	14	8.6	36	9.5
-มารดา	12	13.3	1	12.5	8	14.8	7	11.1	16	9.8	44	11.6
-พี่น้อง	9	10.0	0	0	5	9.3	8	12.7	12	7.4	34	9.0
-ญาติ	6	6.7	0	0	9	16.7	4	6.3	8	4.9	27	7.1
แหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัว												
-ผู้ปกครองที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-เงินทุนการศึกษา	15	16.7	0	0	8	14.8	5	7.9	20	12.3	48	12.7
-จากการทำงาน	2	2.2	0	0	1	1.9	5	7.9	4	2.5	12	3.2
-การกู้	28	31.1	0	0	3	5.6	5	7.9	17	14.0	53	14.0
แหล่งเงินทุนภายในและภายนอกครอบครัว	34	37.8	0	0	11	20.4	10	15.9	24	14.7	79	20.9

ตารางที่ 16 จำนวนเงินทุนที่ได้รับ จำนวนตามแหล่งที่มาของเงินทุนและคณะ

แหล่งเงินทุน	คณะเทคโนโลยี			คณะครุศาสตร์			คณะวิทยาศาสตร์			คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์			คณะวิศวกรรมศาสตร์			รวม			F	
	การเกษตร			อุตสาหกรรม			อุตสาหกรรม			ศาสตร์			ศาสตร์			รวม				
	X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.		X	S.D.			
เงินทุนภายในครอบครัว																				
-บิดาและมารดา	33,605.08	16,383.11	26,400.00	11,264.99	17,307.91	41,713.95	21,783.93	38,382.86	16,403.05	37,215.73	17,636.18	2.07								
-บิดา	40,823.36	41,031.51	27,000.00	0	17,544.23	39,300.00	25,081.87	37,363.36	10,509.74	38,725.05	27,688.06	0.07								
-มารดา	25,269.23	14,643.85	36,000.00	0	37,687.50	46,285.00	12,106.67	34,500.00	11,405.74	34,243.50	13,901.94	3.49								
-พี่น้อง	21,500.00	14,011.16	0	0	13,500.00	26,437.50	14,519.54	23,850.00	10,062.31	22,581.82	12,351.17	0.76								
-ญาติ	13,500.00	14,230.25	0	0	12,487.50	12,375.00	6,750.00	33,000.00	4,647.58	17,850.00	14,150.00	3.16								
เงินทุนภายนอกครอบครัว																				
- ผู้ปกครอง/ผู้อุปการะที่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
- เงินทุนการศึกษา	36,000.00	12,727.92	0	0	36,000.00	27,000.00	10,392.30	29,100.00	10,689.43	30,471.43	9,762.84	0.39								
- การกู้ยืม	29,571.43	10,248.56	0	0	37,028.57	33,428.57	4,391.55	33,428.57	2,281.92	32,804.82	7,652.48	1.22								
- หน่วยงาน	22,628.57	30,255.84	0	0	42,300.00	32,500.00	41,229.54	24,750.00	18,186.54	28,840.91	31,609.98	0.24								

หมายเหตุ * แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การประเมินค่าใช้จ่ายจากการลงทุนทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีผู้กล่าวกันมากกว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีการลงทุนทางการศึกษาที่สูงที่สุด โดยส่วนใหญ่รัฐจะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเกือบทั้งหมด ในขณะที่นักศึกษาซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการลงทุนทางการศึกษาจะเสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาน้อยมาก ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ นักศึกษาในสถาบันฯ ทุกชั้นปีเป็นผู้กรอกข้อมูล ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.5 จากแบบสอบถามทั้งหมด

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ในส่วนของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักศึกษาในสถาบันฯ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน (ร้อยละ 36.8) กำลังศึกษา 2 คน (ร้อยละ 40.7) ทำงานแล้ว 1 - 3 คน (ร้อยละ 89.7) ภูมิลำเนาเป็นคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 58.7) การพักอาศัยของนักศึกษาในปัจจุบันพักอาศัยอยู่หอพักเอกชน/บ้านเช่า (ร้อยละ 43.9) บิดาและมารดาประกอบกิจการส่วนตัว (ร้อยละ 31.2 และ 31.7 ตามลำดับ) บิดามีรายได้ 10,001-15,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 18.3) ในขณะที่มารดาไม่มีรายได้ เนื่องจากช่วยบิดาทำงานหรือช่วยค้าขายด้วยกัน และในขณะเดียวกันก็จะเป็นแม่บ้านด้วย

ผลการเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่า ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว จำแนกตามอาชีพของบิดาและมารดาแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อจำแนกตามระดับรายได้ของบิดาไม่แตกต่าง ในขณะที่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา จำแนกตามระดับรายได้ของมารดาแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา

จากผลการศึกษาค่าใช้จ่ายของนักศึกษาทั้งหมดเฉลี่ยต่อปี ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว ผลปรากฏว่า นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเฉลี่ยต่อปีคนละ 127,508.30 บาท

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีคนละ 91,064.00 บาท นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปี 88,097.93 บาท นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีคนละ 71,627.08 บาท และนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อปีคนละ 59,155.00 บาท ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเมื่อจำแนกตามคณะพบว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียน ค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแบบทางการศึกษา ค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักและสถาบันและค่าที่พัก แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว ได้แก่ ค่าเดินทางไปกลับภูมิลำเนา ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/บันเทิง ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ของขวัญ เมื่อจำแนกตามคณะมีเพียงค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/บันเทิงเท่านั้นที่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05

แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา

จากการสำรวจสามารถสรุปแหล่งที่มาของเงินทุนที่ผู้เรียนใช้ในการศึกษาได้ 3 แหล่ง คือ

1. แหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัว ได้จากบิดาและมารดา พี่น้อง และญาติ
2. แหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัว ได้จากผู้ปกครอง/ผู้อุปการะที่ไม่ใช่ญาติ พี่น้อง เงินทุนการศึกษา และรายได้จากการทำงาน
3. แหล่งเงินทุนจากภายในและภายนอกครอบครัว ได้แก่ แหล่งเงินทุนภายในครอบครัว ร่วมกับเงินทุนการศึกษา แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับรายได้จากการทำงาน และแหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับเงินทุนการศึกษาและรายได้จากการทำงาน

ผู้ที่ให้แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวอย่างเดียวของคณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวนร้อยละ 37.9 2.2 17.7 18.3 และ 43.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าแหล่งเงินทุนอื่น ๆ และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ให้แหล่งเงินทุนภายในและมีแหล่งเงินทุนภายนอกมาสนับสนุนด้านการเงินด้วย

ผลการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของเงินทุนจำแนกตามคณะพบว่า แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวที่ได้รับจาก บิดาและมารดา บิดา มารดา พี่น้อง และญาติ มีเพียงสองแหล่งเท่านั้นคือ

จากมารดา และญาติ แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ส่วนแหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัวที่ได้รับจากเงินทุนการศึกษา การกู้ และการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งนี้

1. จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาในแต่ละคณะแตกต่างกัน ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไป โดยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งเน้นทางด้านการฝึกปฏิบัติ มีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าคณะอื่น ๆ ซึ่งผู้ปกครองของนักศึกษาบางคนอาจจะไม่เคยทราบมาก่อน ทำให้ผู้ปกครองและนักศึกษาเกิดปัญหาทางด้านค่าใช้จ่ายเงินขึ้นได้ ดังนั้นสถาบันฯควรจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ หรือจัดนิทรรศการทางการศึกษาขึ้นก่อนที่นักศึกษาจะเข้ามาศึกษาในคณะวิชานั้น ๆ โดยการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ การปฐมนิเทศน์เสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาในแต่ละคณะ เช่น มีการแนะนำหลักสูตร ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา นักศึกษาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไรในการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองและนักศึกษาสามารถรับทราบข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานภาพของแต่ละคน นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าตนเหมาะสมกับคณะวิชาใด และจะต้องมีการเตรียมตัวทางด้านใดบ้าง

2. ในส่วนของค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวนั้น พบว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวแตกต่างกันตามสภาพสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัว สถาบันควรหาทางช่วยเหลือ เช่น จัดหาเงินทุนการศึกษา ให้นักศึกษาทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายเพียงปีเดียวเท่านั้น คือปีการศึกษา 2543 ซึ่งไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อยเพียงใด ดังนั้นในการศึกษารั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มจำนวนปีการศึกษาขึ้นมากกว่านี้ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทำการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในแต่ละปีว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงใด

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ควรจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพราะจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วนมากกว่าการแจกแบบสำรวจ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลควรจำแนกตามชั้นปี เพศ ภูมิภาค เพื่อให้เห็นความแตกต่างชัดเจนมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

จำเรียง เสงเจริญ. 2532. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑาทิพย์ พาลพ่าย. 2530. การเปรียบเทียบผลตอบแทนสุทธิในการลงทุนของโรงเรียน
อนุบาลเอกชนในภาคตะวันออกที่มีมาตรฐานการศึกษาและขนาดต่างกัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมชัย รัตนประยูร. 2535. ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชัยอนันต์ สมทวณิช. 2540. ปัญหาการศึกษาไทย. ในการสัมมนาทางวิชาการ: การศึกษาเพื่อ
พัฒนาคนสำหรับสังคมไทยในสองทศวรรษหน้า, หน้า 26. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ชิววัฒน์ นิจนตร. 2528. พัฒนาศึกษา. ภูเก็ต: คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูภูเก็ต.

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2517. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เทียนฉาย กิระนันท์. 2532. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

นรินทร์ คุณาจิตพิมล. 2538. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้เข้าศึกษาใน
โครงการพิเศษ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล สุวรรณหงส์. 2541. การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูงสายบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญมี เณรยอด. 2521. เศรษฐกิจการศึกษา. ออมสินวิทยาสาร 2 (มิถุนายน): 4.

ประกอบ คุปรัตน์. 2530. ความเป็นผู้นำ เป้าหมายและอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภิญโญ สารธ. 2424. การลงทุนเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. 2518. ทิศนะทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.

วันดี ทวีศักดิ์อำไพ. 2542. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีใน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์:กรณีศึกษานิสิตคณะเกษตรและนิสิตคณะ
เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันทรัพยากรมนุษย์. 2528. รายงานในภาวะปัจจุบัน: แนวความคิดคำจำกัดความแหล่ง
ข้อมูลและนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

สุขวิช รังสิตพล. 2540. ปัญหาการศึกษาไทย. ในการสัมมนาทางวิชาการ: การศึกษาเพื่อพัฒนา
คนสำหรับสังคมไทยในสองทศวรรษหน้า, หน้า 3.

สุมาลี ปิตยานนท์. 2539. เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสาวภาคย์ พินิจศักดิ์. 2534. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะ
 วิศวกรรมศาสตร์เปรียบเทียบกรณีตัวอย่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528. ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัย
 และวิทยาลัยเอกชน. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการ
 ลงทุนทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อัมพร วิจิตรพันธ์. 2520. เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Blaug, Mark. 1972. The Rate of Return to Investment on Education in Thailand.
 Mimeograph, Bangkok: NEC.

Clark, B.R. 1962. Educating the Expert Society. San Francisco: Chandler Publishing Co.,

Cross, K.P. and Others. 1974. Planning Non-Traditional Programs. San Francisco:
 Jossey-Bass.

Hensen, W.L. 1963. "Total and Private Rates of Return to Investment in Schooling."
 Journal of Political Economy. 5(June 1963): 10-15

Kamat, A.R. 1968. Two studies in education. New Delhi: India Grohple Institute of
 Politic and Economics.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Perlman, R. 1973. *The Economic of Educations Conceptual Problems and Policy Issues*. New York: McGraw-Hill Inc.

Schultz, T.W. 1975. *The economics value of education*. New York: Columbia University Press.

Sheehan, John. 1973. *The economics of education*. London: George Allen and Unwin.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง ผู้ศึกษาใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โดยผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ เพื่อให้ประโยชน์ในการทำวิจัยเท่านั้น ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีและขอบพระคุณอย่างสูง ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษา

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามเลขที่

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง หรือข้อความลงในช่องว่างของคำถามต่อไปนี้

ตอนที่ 1 พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา และครอบครัว

1. ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาอยู่คณะ

1. คณะเทคโนโลยีการเกษตร 2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 3. คณะวิทยาศาสตร์ 4. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 5. คณะวิศวกรรมศาสตร์

2. ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปี

- ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3
 ชั้นปีที่ 4 สูงกว่าชั้นปีที่ 4

3. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

4. อายุ.....ปี

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

กำลังเรียน.....คน

ทำงาน.....คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ภูมิลำเนา

1. กรุงเทพฯ 2. ต่างจังหวัด ระบุ.....

7. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ

1. บิดา/มารดา 2. พี่/น้อง
 3. ญาติ 4. หอพักสถาบันฯ
 5. หอพักเอกชน/บ้านเช่า 6. อื่น ๆ ระบุ.....

8. อาชีพของบิดา

1. กิจการส่วนตัว 2. ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล
 3. พนักงานรัฐวิสาหกิจ 4. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน
 5. รับจ้างทั่วไป 6. อื่น ๆ ระบุ.....

9. อาชีพของมารดา

1. กิจการส่วนตัว 2. ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล
 3. พนักงานรัฐวิสาหกิจ 4. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน
 5. รับจ้างทั่วไป 6. อื่น ๆ ระบุ.....

10. รายได้ของบิดา (บาท/เดือน)

1. ไม่มีรายได้ 2. ต่ำกว่า 5,000 บาท
 3. 5,001-10,000 บาท 4. 10,001- 15,000 บาท
 5. 15,001- 20,000 บาท 6. 20,001- 25,000 บาท
 7. 25,001- 30,000 บาท 8. มากกว่า 30,001 บาท

11. รายได้ของมารดา (บาท/เดือน)

1. ไม่มีรายได้ 2. ต่ำกว่า 5,000 บาท
 3. 5,001-10,000 บาท 4. 10,001- 15,000 บาท
 5. 15,001- 20,000 บาท 6. 20,001- 25,000 บาท
 7. 25,001- 30,000 บาท 8. มากกว่า 30,001 บาท

12. ปัจจุบันบิดา มารดา ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่

- บิดา 1. ยังมีชีวิตอยู่ 2. เสียชีวิตแล้ว
มารดา 1. ยังมีชีวิตอยู่ 2. เสียชีวิตแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

24. แหล่งเงินทุนเพื่อใช้จ่ายทางการศึกษาของท่านส่วนใหญ่ได้มาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. บิดาและมารดา จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
2. บิดา จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
3. มารดา จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
4. พี่,น้อง จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
5. ญาติ จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
6. ผู้ปกครอง/ผู้อุปการะที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง
จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
(ข้ามไปตอบข้อ 25 - 26)
7. จากการทำงาน (ข้ามไปตอบข้อ 27 - 30)
8. การกู้ยืม โดยกู้จาก
☐ 1. นายทุน	☐ 2. ญาติ
☐ 3. คนรู้จัก	☐ 4. ธนาคาร
☐ 5. สถาบันการเงินที่มีไซธนาคาร	☐ 6. อื่นๆระบุ.....
- จำนวนเงินที่กู้.....บาทต่อเดือน
หรือ.....บาทต่อปี
9. เงินทุนการศึกษา จากหน่วยงานใด ระบุ.....
จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ .....บาทต่อเทอม
10. อื่น ๆ ระบุ.....จำนวนเงินที่ได้รับ.....บาทต่อเดือน
หรือ.....บาทต่อเทอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาตเห็นาเบไซบะรียะชนทานการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

25. ถ้าเงินทุนที่ได้มาจากผู้ปกครอง/ผู้อุปการะที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง อาชีพของผู้ปกครอง/ผู้อุปการะคือ

☐ 1. กิจการส่วนตัว	☐ 2. ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล
☐ 3. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ 4. พนักงานลูกจ้างเอกชน
☐ 5. รับจ้างทั่วไป	☐ 6. อื่น ๆ ระบุ.....

26. รายได้ของผู้ปกครอง/ผู้อุปการะที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง

☐ 1. ไม่มีรายได้	☐ 2. ต่ำกว่า 5,000 บาท
☐ 3. 5,001-10,000 บาท	☐ 4. 10,001- 15,000 บาท
☐ 5. 15,0001- 20,000 บาท	☐ 6. 20,001- 25,000 บาท
☐ 7. 25,001- 30,000 บาท	☐ 8. มากกว่า 30,001 บาท

27. ถ้าเงินทุนที่ได้มาจากการทำงานของท่าน ระบุลักษณะงานที่ทำ.....
สถานที่ทำงาน.....ตำแหน่ง.....

เวลาที่ใช้ทำงาน

1. เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย
เวลาทำงาน	☐ 1. เฉพาะวันหยุดที่ไม่มีเรียน	☐ 2. เสาร์-อาทิตย์
	☐ 3. อื่น ๆ ระบุ.....	
ทำวันละ.....	ชั่วโมง	
สัปดาห์ละ.....	ชั่วโมง	

2. ทำในช่วงปิดเทอม
3. รับทำงานเป็นงาน ๆ (ทำงานเป็น job)
4. อื่น ๆ ระบุ.....

28. รายได้จากการทำงานของท่านประมาณ.....บาทต่อเดือน

29. รายได้ที่ได้รับจากการทำงานของท่านเป็นส่วนใหญ่ใช้สำหรับ (เรียงลำดับ 1,2,3)

1. ค่าเล่าเรียน (ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าบำรุงต่าง ๆ)
2. ค่าอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ
3. ค่าตำราเรียน
4. ค่าที่พัก
5. ค่าเสื้อผ้า เครื่องแบบนักศึกษา

6. ค่าอาหาร

7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ระบุ.....

30. สาเหตุที่ท่านต้องทำงาน

1. ฐานะทางเศรษฐกิจทางบ้านไม่ค่อยดี

2. ต้องการมีรายได้เป็นของตนเอง

3. เป็นการฝึกงานระหว่างเรียน

4. เพื่อหาประสบการณ์

5. อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนงเยาว์ จิวเหมยม
วัน เดือน ปีเกิด	9 สิงหาคม 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยนาท
วุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินและการธนาคาร) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2537
สถานที่ทำงาน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ตำแหน่ง	นักวิชาการเงินและบัญชี ระดับ 4

